

309580

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

జనవరి 1919 వ సం॥ జూలై నెల 9 వ తేది బుధవారము

NO. 83.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర ఆషాఢ మాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక ౮౩

మేలైనరకపు

వీనుగమారుగల
బూబ్లాక్ యింకి

ఇంగ్లాండునందు ఇకాకార్పొలేటు చేయబడిన
ఈస్టుయిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రాసాయనిక శాఖవారిచే ఉత్తరార్కాడు జిల్లాలో చేసిన
రాణిపేటయందు తయారుచేయబడినది.

ప్యారి అండుకంపెనీ, మానేజింగు ఏజెంట్లు

(1901)

పోస్టుబాక్సు నెం 12 మద్రాసు.

Mr. G. W. M. Reynod's Novel
Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4-0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols Rs. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Loes of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co,

536 Post Box 167 (A) Madras. E.

126 అద్భుత నివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలక్ట్రిక్ ట్యాంక్ పెరలు

స్వచ్ఛ బలహీను
లకును నీరస
లకును మందు
నిద్ర లేకుండు
ట, శ్వాసకము
తక్కువగను,
మెదడు దిమ్మ
గా నుండుట,

కనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము,
ఆయాసము, కుక్కనవ్వముపోగొట్టును. విద్యాభ్యుత్సాహము, ఉపాధ్యాయులకు
గురువైనట్లు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మెదడు
లకు వారికి ప్రకృతమైనందు; బలమును గలిగియును. అనేక
వలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినుక
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమార్గము ఒకమారు పరీక్షింపును.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీనము! కురి మరల ద్రవ్యముల రాజు నవీనము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆపూర్వ
వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొ
క్కాయ వైదగాని పెరి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సంవత్సరము
వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ
వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు ఈ
వేదియందేగా యీ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి వ్రాపును.

కల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0	} వి.పి. చాది రూ. 0-4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0	
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0	

అంగ్లేయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 165, బామ్బాయ్ నగర పిథి, బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ పైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుదు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ౮ అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొఱకును.

అమృతాంజనము డి పో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోట్టు, బొంబాయి

మలయ చందనము

(1251) ఔషధమునకు బాహ్యము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. కర్మము లేదు. విశిష్ట
మున్నగు కఠినవికర్మల కనిలేదు. దుష్ట
మైన మోటులయందెవరము ఎటువై
తెలుపు, కచ్చ అను మాట విధిముల
ఔషధమును మాడుతూంటే మానునది. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి,
తత్త్వముల సత్కారమును గురించిన కాశ్చర్యచర్య
గ్రంథకర్త :- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
పన్నెండు చక్కని గ్రంథము. వెల ౪-0-0.
మనవరము, ఆంధ్రప్రదేశ్ శాస్త్రాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

కావలెను

1667

నెక్కువగా పాఠశాలలో కొలంబియస్ ఈగర్ వాస్తవ్యులను కొనుగారు కావలెను. వ్రెన్సు ఇంచు మించుగా కొత్తగాను మంచి అద్దలలో నున్నది. కావలసిన పరిశీలించి చూడవచ్చును. ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసిన ఖరీదు ఇతర వరతులు తెలియగలవు. మేనేజరు, కృష్ణా క్రిక ఆఫీసు, మచిలీపట్టణము.

తక్షణం కావలెను.

1662

మా లైఫ్ ఇన్ షూరింగ్స్ డిపార్టుమెంటు తరపున పనిచేయుటకు ఇద్దరు ప్రావిలింగు నూపర్స్ టెన్ డెప్టులు కావలెను. నెల 1 కి జీతము రూ. 100-25-200- ప్రావిలింగు ఖర్చులు బలైనావచ్చును. ఈ కాఫిలో మంచి అనుభవముగల వారును, రూ. 2500- పెన్షన్తోగా కట్టుటకు క్షేమలవాడ మాత్రమే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

The Indo British Trading Corporation 65, Appolo Street, Fort Bombay.

అమృతమునకు.

1666

ఒక స్త్రీయొ ఎంజను 18 గుట్టులు వరకు గలది. 9 అడుగులు సింగిల్ సిలిండరు ఫ్లైవీల్ ను (Flywheel) గలది.

ఒక స్త్రీయొ మేడ్ కార్నిష్ బాయిల్. 7 గుట్టులు వరకు గలది. ఒక స్త్రీయొ మేడ్ కార్నిష్ బాయిల్. 18 గుట్టులు వరకు గలది. ఒక సి. ఇ. ఫ్లైవీల్ (Flywheel) 18 అడుగుల డైయామీటర్ గలది. ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసిన ఇతర వివరములు తెలియగలవు.

Dutt Company Calicut. డబ్లీ కంపెనీ కాలిక్ట్.

నోటీసు.

శ్రీమత్ మహానాథ విద్యానిధిమండి సహాయమును బడయుగోరు లింగధారి విద్యార్థులు ఈ జూలై నెల 15 వ తేది లోకలను దరఖాస్తులను సీక్రింది చిరునామాకు పంపుకొనవలయును.

సింగ రాజు సుబ్బారావుగారు.

ఆరంభించేట, బెజవాడ.

కొంపల్లి కోటిలింగముగారు,

బాడిచేట, గుంటూరు.

విక్టోరియా ఆనుపత్రి, కాకినాడ.

అంతరీకుసుము బహునిపుణికా కాగుజీయకను. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి గ్రుడ్డితనముచే బాధ పడినను, తిరిగి దృష్టిని (మాత్ర) పొందగలరు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, ఒరుపులు, దురదలు వస్తరా సమస్త నేరాలగుములు కుదుర్చుటను. కడు బీదలకు చింతము. (1568)

1. ఆంగ్లము వైద్యముగలవారికి తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. నెల రు 1-4-0. 2. టైఫాయిడు ఫీవరు అను గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. నెల రు 1-0-0.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. సర్జను.

కుష్టురోగమున కమూల్యముగు మందు.

ఇది మిగుల హాశ్వర్యకరమగు మందు. పది పదునైదు రోజులు వాడుటవలన తెల్లని మచ్చలు, అట్టుకాక చర్మము వై మెరుగై యుండును. కుష్టులను కుర్చుముచేయును. మామ్రముగా నీ రోగమునకు బాగుచేసికొను (భారతరు) మం దిదియే దీనివల టిన్న 1-కి కపాల్ వార్జిలో సహ రూ. 4-8-0.

1646] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అశ్వశాస్త్రము శాస్త్రమును పొందుట స్వాస్థి భావించునది. అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉచితమునకు పుస్తకము అశ్వశాస్త్రమును కలగజేసి కేరళ సామ్రాజ్యమున దృఢ గాత్రమును, అశ్వయర్జవృద్ధిని ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇతరముగా వీయబడును. పోస్టుచార్జియు మే మే భరించి పంపెదము. మెంటనే వ్రాయుకొరెదము. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణికోంకర్ గోవిందజీ,

అతరంగిరావ్ కౌన్సిలరు, 157, బాద్మిమద్రాస్

ఆంధ్రదేశవార్తలు

ఇంద్రావతివార్తలు: — ఆంధ్రదేశ సత్కుత్రుండును ఆంధ్రాంధ్రా భాషా వికారదుండును ఆంధ్రానాటక కర్తయు న్యాయవాదియునగు బ్రహ్మశ్రీ కోలాచలం శ్రీనివాసరావు గారు వరమవది జెందిన దుఃఖవార్త మాకు తెలిసి మా గ్రామమున కొందలు పాఠులు విద్యాభివృద్ధిని భర్మగ్రంథాలయ పక్షమున సభజేసి వారియాత్మకు కాంతి గలుగునట్లు దైవ సార్థము గావించిరి. --- మం. సర్వస్వ వామును.

ఒక ఆంధ్రుని యావాక్యము: — నైజాము యిలాకా వరంగల్, మానుకోట, పట్నములలో చాల ప్రయాసల మీద రూపాయి 1 కి 8 శేకుల వాస్తవ వియ్యము లభించుట దుర్లభముగా నుండగా, భూతదయాంతరంగులును కరుణాసముద్రులునగు కిందిరాబాద కాపురస్తులగు గౌరీమరాజు వల్లం రాజుపంతులుగారు కష్టవృత్తుల కోర్చి యేలూరునుండి వియ్యము తెప్పించి రు 1 కి 5 శేకుల వాస్తవ బీదసావల కమ్మించి వారి కృతజ్ఞతాపదకములకు సాక్షులుయిరి.

మోరవార్తలు: — కీర్తిశేఖరుని రావుబహదూరు కం దూరి వీరేశలింగముపంతులుగారి హృదయము మా గ్రామమును బాగునెల 5 తేదీని "శ్రీవీరేశలింగ పుస్తకభాండా గారము" స్థాపించబడినది. ఇప్పటికి రమారమి 800 గ్రంథములు సంపాదించబడినవి. ఆంధ్రీకవత్రిక, కృష్ణావత్రిక, గోదావరివత్రిక, హితకాండీ, భర్మసాధని, నుదర్శిని, అభినవసరస్వతి, దివ్యజ్ఞానదీపిక, గ్రంథాలయ సర్వస్వము మొదలగు వత్రికలు ఇచ్చి గ్రామవాసులు సాహిత్యముచేయుచున్నారు. గోపరాజు వేంకటాచలవతిరావు.

అర్యవైశ్యమహాజనసభ: — శ్రీనివాసవర్మ మన అర్యవైశ్యమహాజనసభ మే మాసాంతమున గాని జూన్ మొదటి రెండువారములలో గాని జరుగుచుండెడిది యీ సంవత్సరము జూన్ గలించి జూలై మొదటివారము కూడ గడచుచున్నది. ఇంతవరకు సభా సూచకము లేమియు గానరావచ్చునది. తోడి వర్తకాలసభలన్నియు, నెరవేరుచున్న మనసభ జరుగునూచక మింతవరకు గాన రావచ్చునది. ఇక ముందుజరుపుటకు రాజోపు నది వర్షాకాలమై యున్నది. వర్షాకాలములో సభ నెరవేర్చుట కష్టముగావున ఈ సంవత్సరము సభసాహాయించిన భాషాభిమానులు సభను త్వరలో నెరవేర్చు రని కోరుచున్నాను. --- కొత్త వేంకటసుబ్బారాయుగు ప్ర.

ఈనెల రెండవతేది ఆంధ్రవార్తపత్రికలో మాజీవీరు కవితేశ్వరపు జమిందారుగారి కొమాల్లు శ్రీయన్నారాయణ అప్పారావుగారు స్వయంగా, తలదండ్రుల ఇష్టము లేకుండ వినాసామాడినట్లున, జమిందారితో సంబంధించిన వారు చాలా ఇంటించినట్లున, వెంకోబారావుగారు వ్రాసినట్లున్నాడు. ఇందు ఎంతవ్యాయమో అలోచింతము. వరుగు యుక్తమునున్నచ్చి చేసికొను పెండ్లియైకప్పును కాశ్యరంబు గానుండునది ఆయనకు వచ్చిన సంబంధమైనప్పుడు తల దండ్రుల యిష్టము ప్రధానము? ఏమికోనవచ్చు, కష్టసుఖములు అనుభవించువాడు వరుగుగాని వై వారకాదు. జమిందారులకు అనిష్టమైన పెండ్లి యిది అయినయెడల ఇంతవంటి రాజులు, బంధువులే పెండ్లికివత్తురు. ఇది సర్వజనసమ్మతమైన పెండ్లియని నమ్మకలెను. వెలమవారిలో ఎక్కడనో గాని చాలవోల్ల వరునియిష్టముమీదనే జరుగుచున్నది. రావుగా రెట్టి తెలిసి తెలియని వ్రాతలు వ్రాయక యుండునగాక.

కవులవరం: — నేటి ఉదయం 10 గంటల మొదలు రాత్రి 7 గంటలవరకు కవులరం సబుదీవిజెట్ ఆఫీసువారగు శ్రీ మురళిమోహన్. కంకరనారాయణఅయ్యర్ గారి పోర్ట్రాన్సును 800 వందల మంది బీదలకు అన్న దానము చేయబడెను. సాయంత్రం 4 గంటలకు కవులరం లాకువద్దనుండి బయలుదేరి శ్రీ రాజచక్రవర్తి దంపతుల పటులచే నదిరోహింపబడిన శ్రీధరముం దిడుకొని మంగళవాద్య విశేషములతో బయలుదేరి కీ కంకర నారాయణ అయ్యర్ గారును, కుటుంబ ఇతర ఉద్యోగిగణులును గ్రామస్థులును మహావైభవమున పురమెల్లదల నూరేగింపు టుక్కనమున జరిగింది, గ్రామకరణముగారి చావడియందు సాయంత్రం 6 గంటలకు సభ కూడిరి. సభకు గ్రామములును, ఇతరగ్రామములును, ఇతరద్యోగిగణులును, నుమారు 400 మంది సభ్యులు దయచేసిరి. తీర్మాన

ములు జరిగిన వీరభ రాజచక్రవర్తి గారిని మిక్రమందరికిని సభాధికారిగారిని, జయము ధ్యానములతో సభ ముగిసినది. --- కామరీ వెంకటాచలవతి.

ఒక మహాత్ముని నిర్యాణము: — కీర్తనాశ్రయ పునరుద్ధారకమున, నియోగి మహాజ్ఞానదీపికలికయు నగు శ్రీ శ్రీశ్రీ సందిరాజు లక్ష్మీనారాయణ దీక్షితులవారి ప్రధాన శిష్యబృందములో నొక రగు శ్రీ. అవ్వ జగన్నాథశ్రీ గారును నామాంతరము గల (పూర్వాశ్రమమున) శ్రీశ్రీశ్రీ (బ్రహ్మసంద సరస్వతీ స్వామిలవారు) తే 1-7-19 తేదీన కైకల్యమున చెందిరి. వీరు శ్రీ దీక్షితులవారి పాఠశాలయందు విద్యార్థియై శ్రోతస్వార్థు సాహిత్య, వ్యాకరణాది విద్యల సాంగముగ నభ్యసించి చెన్ననగరమున వర్షయాపు కళాశాలయందు సంస్కృతోపాధ్యాయ పదవిని స్వీకరించి నేరకావ్యత్రియం దభిరుచి లేమిచే అద్దానిని విసర్జించి, గుడివాడ తాలూకా ఆయ్యవారిపదవర మనుగ్రామమున నివాసమేర్పరుచుకొని శిష్యబృందముతో కాలక్షేపము చేయుచుండిరి. వీరికి ద్వయ పుత్రులుగలరు. శ్రేష్ఠులు వీరవల ఆహితాగ్నులు కనిష్ఠులు బందరునందు నుపనిధివ్యాసవాదులగు అవ్వకృష్ణమూర్తిగారు. వీరు నుమారు 8 సంవత్సరములకిందట యత్యాశ్రయమును స్వీకరించిరి. వీరురణమువలన నియోగిసంఘమున నొక గొప్ప విద్యాసములు గలించిరిని చెప్పుటకు విచారింపుచున్నాడను. వీరయాత్మకు కాంతిలుగుగాక! --- గుడిపాటి-విశ్వనాథ శర్మ.

కంకిపాడు

మా గ్రామములో 22-6-19 తేదీ ఉదయము నుమారు 12 ఘంటలకు నీరువ్యాధి మిక్కిలి ప్రబలమయి మర్రాశ్రీ మద్దాలి వెంకటప్పయ పంతులుగారు కీర్తిశేఖరై యీ లోకమును విడిచిరి. వీరి వయస్సు 72 సంవత్సరములు. వీరు ఆంధ్ర వ్యాకరణములందు పరిపిణులు. వీరిచే మాయూరిలో పాఠశాల యు పోస్తానీనును వృద్ధిపొందినది. వీరు స్కూలు మాస్టరుగా నుండి పోస్తానీనునుమాచుచు బాలబాలికలకు విద్యను సంపూర్తిగా నేర్పగలిగిరి. వీరికి పిల్లలయందు దయ మిక్కిలును. ఈయన చెప్పిన చదువు యెన్నటికిని మరగరానిది. వీరికి సర్వీసు అయినప్పటికిని చదువుచెప్ప నిష్ఠులుగలవారు. వీరి శిష్యులు ఇప్పుడు హూణవిద్యలో కట్టకరీతుల గలుపొందినవారు వెక్కుచుండిగలరు. వీరి యాత్మకు శేవుడు తోడగుగాక?

గ్రంథాలయము: ఢిల్లీ

శ్రీరామకృష్ణ పుస్తక భాండాగారమున పేర నొక గ్రంథాలయము సంవత్సరము క్రిందట నేర్పరచినారు. ఆంధ్ర దివత్రిక కృష్ణావత్రిక వచ్చెడివి. ఇప్పుడు చందాలు కనులు కానందున 6 మాసములనుండి మూయుచుండిరి. ఆంధ్రసోదరులు మా గ్రంథాలయమునందు దయ మూచి పుస్తకములు గాని ధనసహాయము గాని చేయగల రని ప్రార్థించుచున్నాము.

స్కూలు

ఈయూరిలో టెలిగ్రాము సముపాస్తానీగులరు. లోకరు నెకండర్ స్కూలు కూడ నుండిన బాగుండును. దీనిచేరువ 15 గ్రామములు గలవు. బాలకులు చాలమందిగలరు. బోర్డు పనిసేయువారు గాని హిందూకుమిటివారు గాని దయ మూచి మాయూనోక లోకరు నెకండర్ స్కూలు స్థాపించిన మా భావరకు మేలు జేసినవార లగుచురు. లోకరు నెకండర్ కి అనేకమంది విద్యార్థులు సిద్ధముగ నున్నారు. --- గ్రామవాసి.

Actina Cures Deafness. Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments. The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity. Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles; Hay Fever Asthma; Bronchitis; Headache; Sore Throat; Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala. (India) Natural Actina Treatment.

భారత రాజ్యాంగ సంస్కరణ శాసనము.

ద్వితీయశతకము.

మరాఠీ పత్రిక 12-6-1919 తేదీని లండనునుండి ప్రాయబడిన లేఖ నిట బొందుపరచుచున్నాము:—ఈవారము, 5, 6 తేదీలలో కామన్సు సభయందు మాంటాగూగారి బిల్లు రెండవసారి చదువబడెను. మాంటాగూగారి ఉపన్యాసము ఉదారవంతముగ నుండెను; కాని బిల్లు మూలము సంశ్లేషితముగ లేదు. సంస్కరణ నివేదిక కంటేను గూడ యిది వెనుక బడియున్నది. ప్రభుత్వమున నూతితమైన రీతిని మంత్రులు కాసున సభకుగాని, తమ నియోజక వర్గమునకు బాధ్యుడుగ నుండు నట్లు యీ బిల్లునందెట్టి యేర్పాటులును గానవచ్చుట లేదు. ఈ మంత్రిని గవర్నరు తొలగింపవచ్చును. ఈతని కిని, గవర్నరునకును అభిప్రాయభేదము వచ్చినయెడల గవర్నరు తన యిచ్చ వచ్చినట్లు చేయుట కవకాశము కలదు. ప్రభుత్వమువారి ప్రజలకు నిజమగు యెట్టి బాధ్యతను మార్చుటకు మాంటాగూగారి బిల్లు యేర్పాటుల చేయుట లేదు. ఇది కరకు మాంటాగూగారు చేసిన ప్రకటనముల బట్టి వీరు సంసిద్ధపరచిన విధానమునందు బాధ్యతను మార్చుట కనుమోదించినది. కాని ఈ జిల్లాలోని ప్రధానములగు విప్లవీయములు మనకులను భారత ప్రభుత్వమువారు యేర్పరుపబోవు నియమములబట్టి నిర్ణయించుటకు వీర్యానింపబడినది. సాధ్యమైనయెడల కామన్సు సభలో నిద్వితీయ శతకము నావీర్యములయొక్క ప్రతిపక్షములకు జరిగినవి. కాని, మాంటాగూ ఫిషరుగార్లవలన ప్రతిపక్షములు కొనసాగ లేదు. అందుచే ప్రతిపక్ష శాసనముల సమ్యక్తితోడనే ఈ బిల్లు రెండవసారి చదువబడెను. కావున మాంటాగూబిల్లు తగ్గింప బడు ననుట కవకాశము లేదు. ఒకవేళ యిది వృద్ధి చెందును గాని, తగ్గిపోవలదు. ఇందుమూలమున మితవాద రాయబారుల స్థితి అసందర్భముగ నున్నది. తమ సహాయము లేనివో యీ బిల్లు తగ్గింపబడునని వీరు తలచి యుండిరి. అయినను, వీరి సహాయము లేకయే యీ బిల్లు నిలచియున్నది. ఇది వృద్ధి కావలెనా లేదా అను విషయమున వీరి పక్షము లేక పతనమని యున్నది. బిల్లు యింకను యుద్ధారవంతము కా నవసరములేదని వీరు వాదించుచో, వీరివృద్ధికి రానక్కర యేలేదు. ఈ స్థితిగతులు తెలుసుకొని చూడవలసియు న్నున్నది. ఇచ్చటి వార్తాపత్రములలో సాధారణముగ నన్నియు మాంటాగూ బిల్లు నామోదింపబడి యున్నది.

గా. కపర్దీగారు గత ఆదివారమున నిచ్చుటకు విచ్చేసి, తిలకుగారి గృహముననే యున్నారు. గా. పటేలుగారు నే మనకు లిఖితము క్లుప్తముగా నున్నారు. వీరినెండువారు, వాడియా, తేలాంగు, గా. నురేంద్రనాథ్ టెన్టీ, పృథ్వీకొయిగార్లవచ్చుటకు తేలి. వీరినెండువారు నా హాస్టల్ నిండుట కై తిలకుగారు ప్లాటుఫారము వద్దకు బోయిరి.

గత పత్రికవారము నాడు పటేలు, దివాను సాహేబు, కేలాంగు, తిలకుగార్లు మరల తిలకింపు కాంగ్రెసు సంఘమును దర్శించిరి. వారు కాంగ్రెసు అభిప్రాయములను సంపూర్ణముగ నంగీకరించి, కాంగ్రెసు రాయబారులకు సహాయము చేసిన యేదమని వాదనము చేసిరి. ఆక్టింగు చైరమానుగా నున్న చాక్లరు క్లాంకుగారు మితవాదులును, కాంగ్రెసు వాదులును యేకగ్రీవముగ తమ వాంఛితులను వెలిపిన బాగుండుననిరి. ఇందులకు పటేలు గారే రాష్ట్రముల తేలిరి. ఈ పనికై తిలకింపు కాంగ్రెసు సంఘభవనమున పటేలుగారు తమ ఆశీసు గా నుపయోగించుట కనుమోదించబడినది.

పటేలు, దివానుసాహేబు, కేలాంగుగార్లు జూన్ 4 తేదీ ని మాంటాగూగారిచే వింతున కాహ్వానింపబడిరి. కాస్త్రీ, కుంజాగార్లు మున్నగు భారతీయులును, 50 మంది ఆంగ్లో-ఇండియనులునుగూడ పిలువబడిరి. కుకల పక్షములతో యీ విందు ముగిసెను.

నిన్నటినినమున దివానుసాహేబు, కపర్దీ, పటేలు, కేలాంగుగార్లను, రాయబారులును మాంటాగూగారిని దర్శించిరి. తిలకుగారు వీరితో పోతేదు. వీరిని మాంటాగూగారు సింహ ప్రభువు, ఛార్లెసు రాబర్ట్సు, నర్ విలియము డ్యూట్యుగార్ల సమేతులై ఆహ్వానించిరి. వీరినిండుమిండు ఒకగంటవరకు మాట్లాడిరి. ఫిల్లీకాంగ్రెసు సభాసూచనలకును, ఈ బిల్లునకునుగల భేదము లన్నిటిని చర్చించిరి. దివానుసాహేబు, కపర్దీ, పటేలు, కేలాంగుగార్ల సాయకత్వమున యీ రాయబారు లుండిరి. కొన్ని విషయముల

గూర్చి తమ తమ అభిప్రాయములను వెలుపుటకు చాల అవకాశముండెను. మాంటాగూగారు మిత్రభావముతో గలిగియుండిరి. పార్లమెంటు ప్రత్యేకసంఘము కాంగ్రెసు భావములను తగిన విధమున యోచించునని వీరు యడిచిరి.

మీమాచనలను ప్రత్యేకసంఘము నెడల యుంచవలసి నని మాంటాగూగారు వీరికి సలహానిచ్చిరి. కాంగ్రెసు కోరికల నొసంగుదన నెడల యీ విధానమును మనముగోల్పియును మితవాదుల భయమునకెట్టి అవకాశమును లేదని యిందుమూలమున తెల్లచుచున్నది. ఇది మాంటాగూగారిని కాంగ్రెసు రాయబారులు సందర్శించుటకులన తేలిన యొక విషయము. ఈ బిల్లు ఆమోదితమగు నెడల యీ ఆర్జన నిర్ణయించుట కనుసరింప వలసిన నియమమును ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేక సంఘము వారికి తెలియజేసెదరు. ఇందుమూలమున, యీనియమములను, యీ బిల్లునందలి నూతనముల గూడ విమర్శించుట కిక సేక అవకాశము లభించినదని మాంటాగూగారు చెప్పిరి. ఈసందర్భమున కొన్ని విషయముల యందును సంశ్లేషితముగ నున్నది.

బొంబాయి శాసనసభ

తిలకు ఫిషరు దావా

తిలకుగారు తిలకుగారిమీద తెచ్చిన దావాలో తిలకుగారికి కహాయము చేయుటకు మాంటాగూగారిని దొరకనము వారు పంపిరి అని ఈనెల 7-న తేదీని జరిగిన శాసనసభలో మా. బెల్వీగార్లడిగిరి. ఆదావాలో బొంబాయి రాష్ట్రపరిపాలనమును గూర్చి సమస్యలగుడ నేర్పడినవి గాన వానినిగూర్చి విమర్శించుట కపుడు నెలవుమీద యింగ్లాండు జేతనునందున్న మాంటాగూగారిని దొరకనమువారు నియమించిరి. 14-9-18 మొదలు 22-4-19 వరకును మాంటాగూగారు గా. యింగ్లాండు లో నుండిరి. ఆయనకు వీరు కేవుకు దొరకనమువారే యిచ్చి అచటనున్న కాలమున ప్రతినిధితనమునుగూడ నిచ్చిరి ప్రభుత్వసభ్యుడు నడిచెను.

హైదరాబాదులో గృహపరిశీలనము.

ఈవిషయమునుగూర్చి మా. పారకుగార్లడిగిరి. ఏప్రిలు 26, 28, 29 తేదీలను హైదరాబాదు పోలీసువారు మా. భూగర్జిగారి యింటిని చీకేరి మరీ వెళ్ళి యిండ్లను చూశిరి. చాల మందిని హెచ్చుమొత్తములకు బామినుల నియ్యరుని. పిమ్మట బామిను పత్రములు రద్దుచేయబడిన. మార్చి నెల 80 వ తేదీని అపరాధము జరిగినట్లు తెలుపబడిన. పోలీసువారు మొదటిసంబాంధీ నిలిపించిరి. మా. భూగర్జిగారి పేరు గూడ ముద్దాయాల పేర్లలో చేర్చబడిన. గోవిందస్వామి గూడ దోషియనిరి. మా. భూగర్జిగారు దొరకనమువారి కేమియును వ్రాయలేదు. పోలీసు నూపర్నెంటుగారు ఏప్రిలు 12 వ తేదీని సభచేసి ఆసభకు పేరు అట్లు మజిదుగారిని తప్ప తక్కిన వారినందరిని ముద్దాయాలను యితరులను గూడ పిలిచిరి ప్రభుత్వ సభ్యుడు తెలిపెను.

ఆర్థికవత్తము.

1919-20 సంవత్సరమునకు ఆర్థికవత్తము సమర్పించబడినది. గత వత్సరాంతమున నిలువ 45,52,60 వేల రూపాయలు. ఆదాయము 10,88,27 వేలు. వ్యయము 10,52,00 వేలు. నిలువ 4,41,58 వేలు.

శాసన నోల్లంఘనము.

మరల మనము కాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుట చితిమని అందులకు నేనే మొదట సంసిద్ధుడను. నేను శిక్షింపబడిన పిమ్మట నెలదినములవరకు నితరులకును కాసనోల్లంఘనమునకు గడంగరాదు. అల్లయు సభలు పూర్తే గింపులు మున్నగు నవేదియను జరుగరాదు. ఏప్రిలు నెలలో అనామవాచాను వీరాంగము మున్నగు ప్రజేయులందు ప్రజలు చాల సక్రమములను చేసి రని నడియాదులో జరిగిన మహాసభ యందు మహాత్మా గాంధీగారు కుప్పకొనిరి.

ఈనెల 8-న తేదీని మరల పూనానగరమున కాసనసభ జరిగినది. నిమ్మ బాతుబద్ధరణమును గూర్చి యెడుసాము వీర్లు మరుచర్చ జరిగినది. మ్యూనిసిపాలిటీలలోను స్థానికసంఘములలోను సభ్యులు గాకుండ వ్యవస్థలగు వారు పంచాయతులలో లభించినపుడెట్టివారికకాక మిమ్మరులెని కలవ్వలవలెను కమిషనరులకును దొరకనమువారు వ్రాయలేదని మా. కరంజి గారు పాడించిరి. పూనా, ధార్వాదు మ్యూనిసిపాలిటీలకు పంచాయతుల సభ్యులకు గా నియమించినందులకు దొరకనము వారు కండనీయును. వారివద్దటిని సాగింపలేదని యుపసాదకులు నడిచిరి. మరీ వెళ్ళి యిండ్లను సభ్యులలో గూర్చి బలవతులు మునుపనననీంచిరి. దొరకనము వారే సాగించెదరని ప్రభుత్వ సభ్యుడు నర్ యిబంబంబంహితుల గారు నడిచిరి. నిమ్మ బాతులవారిని నూతులకును ధర్మకాలలకును పోవుట కభ్యంతరముండగూడదు. తేదీని వారికి ప్రత్యేకముగ నూతులకు ధర్మకాలల నేర్పరుపలేదని మా. బెల్వీగారు యపాడించిరి. నిమ్మ బాతుల కితరులతో సమానమాత్సర్యము. ఈ ప్రశ్న భావ ప్రధానము గాదు. వ్యాయస్యాకంత్రి ప్రధానము. మ్యూనిసిపాల ధర్మకాలలోను నూతుల మొదలను నిమ్మ బాతులకు సమానమాత్సర్య వీర్పడలేదనియే నా మతము గాని కార్యవాదము నకు ప్రత్యేక ధర్మకాలా నిర్మాణమును వ్యతంతరముగా నూచించినని బెల్వీగారు నడిచిరి. రెండవ భాగముండ గూడదు. సమానమాత్సర్య వీర్పడలేదని నర్ దిమ్మ వెట్టి గారు నడిచిరి వెళ్ళి యిండ్ల మాటలాడిరి. అందరును అనుకూలముగానే ప్రసంగించిరి గాని ఆచరణసాధ్యమగు వెట్టిని యోచించిరి ఈవిషయమును పరిష్కరించుటకు స్థానికసంఘముల వారికే ఆధికారము కలదు. వారి వ్యాయమును పాటింపదగును. దొరకనమువారు కల్పించుకొనుట వలన సంస్కరణములు జరగవు. ప్రజలవట్టుదల వలననే జరుగవలెను. దొరకనము వారేమియును నిర్ధారణ చేయకాల రని మా. పారితులాగారు నడిచిరి. వెట్టిగారు సవరణ వీరిపోయిరి. బెల్వీగారి తీర్మానముగూడ నెగ్గలేదు. 14 గు తనకులు. 20 మంది ప్రతిపక్షులు. ప్రభుత్వసభ్యుడును గవర్నరుగారును తటస్థులుగా నుండిరి. బొంబాయి శాసనసభలోని అసభికారు మహమ్మదీయ సభ్యులు జిమ్మగారి స్థానమున మా. ఇబ్రహీంహారును బాధు గారిని సామ్రాజ్య శాసనసభ సభ్యునిగా నియోజించిరి. పోలీసు వారికిని విద్యాభ్యాసవారికిని ఉపాధ్యాయులకును జీతములను హెచ్చించుట ముఖ్యము. పరిశ్రామిక పారిభాషిక విద్యార్థి వృద్ధి కిప్రజలను ప్రభుత్వమువారు గూడ ప్రయత్నింపవలెను. కరీకుల ప్రాముఖ్యత ప్రజలకు బాగుగా గోచరము కావలెను. కాటకమును గూర్చి దొరకనమువారు సక్రమముగ పని జరుపవలెను. ఇండియాలో నివిలసర్వీసు యువ్యోగి కెంత భారముకలదో సరిగా గ్రహించినవారే లేరు. ఆ భార మపరిమితమైనను ఆర్థికవత్తముగ నిర్వహించబడుచున్నదని లాయరు బార్డి గారు నడిచిరి.

భాగ్యవంతు లెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	అమృతామలక తైలము	జంబీర రసాయనం	వంచానన లేపము
6 ఔన్సులు 8-4-0	6 ఔన్సులు గల సీసా 1-0-0	ఉష్ణాదుల బోగోట్టును	తామర నూనెను
8 ఔన్సులు 1-12-0	8 ఔన్సులు గల సీసా 0-8-0	సీసా ద్రవ. 0-10-0	డబ్బీ ద్రవ. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు-పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము

కంటి విలాసము.

మండిట్, మడరాసు.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము.

55, ఆచారపుకొత్తది, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ జూలై నెల 9-వ తేది

బుధవారము.

స్వదేశీధర్మము.

III

స్వదేశీధర్మము మానవవికాసమున కేర్పడిన స్వతస్సిద్ధమైన ధర్మము. స్వదేశీ ధర్మమును మనుజులు కొంతకు కొంత స్వయంవికాసమునకును నాత్మసత్త్వమునకును సహజముగ నుపయోగించుచున్నారు. స్వదేశీ ధర్మమునకు గాఢమైన స్వదేశాభిమానము మూలాధారము. స్వదేశీ ధర్మమునకు ఆర్థికశుభస్థితి గారణం బైనను సర్వతోముఖమైన మానవధర్మవికాసము పరమప్రయోజనము. స్వదేశీ ధర్మమును స్థూలదృష్టితో నవలోకించినపుడు స్వదేశీవస్తుగ్రహణమునకు ముఖ్యసాధనములు స్వదేశీ వస్తు నిర్మాణము స్వదేశీ వస్తు విక్రయము అని గ్రాహ్యమగుచున్నది. ప్రజల కవసరమైన వస్తువులు సులభముగను చవుకగను లభించునపుడు స్వదేశీవస్తాచరణము ప్రేరణ లేకను సాధ్యమగుచున్నది. ప్రజల కవసరమైన వస్తువులు లభించనపుడు స్వదేశీధర్మము సిద్ధాంతమునందు యుక్తమైనను నాచరణయోగ్యముగాదు. స్వదేశీ వస్తువులను జనులకు సులభముగ లభింప జేయుటయే స్వదేశీవస్తుప్రచారమునకు మూలసాధనము. భరతఖండమునకు విదేశము నుండి ప్రతిసంవత్సరము 150 కోట్ల రూప్యముల వస్తువులు దిగుమతి యగుచున్నవి. దిగుమతుల నన్నిటిని నాపుటయు స్వదేశీవస్తువులను నిర్మించుటయు నసాధ్యము. ఇతరదేశములందు బాగుగను చవుకగను నిర్మింపబడెడి వస్తువులను భరతఖండమునకు నిషేధింపబడనంతవరకు నా వస్తువులు దిగుమతి యగుచుండును. దిగుమతులను నిషేధించుటకు సంరక్షణశుల్కారోపణము సాధనంబైనను నా సాధనము మనదేశమునం దార్థికస్వాతంత్ర్యము లేనంతవరకును ప్రయోగయోగ్యముగాదు. వర్తమానయుగమునం దంతర్జాతీయ వ్యాపార మనివార్యము. ఏయేదేశముల కేయే వస్తునిర్మాణమునకు సహజసౌకర్యము గలదో ఆయావస్తువుల నాదేశములు బాగుగ నిర్మించి, చవుకగ నమ్మగలవు. సకలదేశముల కీప్రయోజనమును సాధించుటకు సంపూర్ణావకాశము లున్నపుడంతర్జాతీయవ్యాపారము సకలదేశములకుప్రయోజనకరము గాగలదు. భారతదేశమునకు దూదిపట్టు లోహములు శర్కర కాగితములు ఆహారపదార్థములు మొదలగు వస్తువులను నిర్మించుటకు సహజసౌకర్యములు గలవు. ఆ వస్తువులను నిర్మించి చవుకగ నమ్మటయే స్వదేశీవత్సమునకు ప్రయోజనము. హిందూదేశమునకు 1916-17 యందు దిగుమతులైన వస్తువులను బరిశీలించినపుడు దిగుమతులందు విశేషభాగము స్వదేశీమునందు నిర్మించుట సాధ్యమని విదితమగును.

1916-17 నందు విదేశములనుండి వచ్చిన 150 కోట్ల దిగుమతులందు బట్టలు 49, నూలు 4, శర్కర 15, ఇనుము ఉత్పన్న 9, యంత్రములు 6, కెరోసినునూనె 4, పట్టువస్త్రములు 4, మందులు 3½, లోహములు 8, ఇనుపసామానులు 8, ఆహారపదార్థములు 8, కాగితములు 2, సారాయి 2, మోటారులు 2, ఉప్పు 2, రైల్వేసామానులు 1½ కోట్ల రూప్యములకు దిగుమతులు గలవు.

ఇందు యంత్రములు లోహవస్తువులు మోటారులు కెరోసినునూనె గాకను నితరవస్తువులను

జేయుట సాధ్యమని తెలియుచున్నది. ఉప్పును శర్కరను జేయుట సులభమైనను భరతఖండము 17 కోట్లరూప్యముల శర్కరను నుప్పును దిగుమతి చేయుచున్నది. తాతా లోహపరిశ్రమవలనను లోహపరిశ్రమకు స్వదేశీమునందు పునాది కుదిరినది. ఇతరవస్తువులను నిర్మించుటకు యంత్రసహాయము మూలధనము ముఖ్యసాధనములుగ నున్నవి. యంత్రసహాయము మూలధనము లభించువరకును విదేశీవస్తువులను నుపయోగించుటయే భారతీయులకు శరణ్యము. స్వదేశీవస్తుప్రచారమునకు సాధనాంతరములు గలవా యను సమస్య నిర్ణయింప వలసియున్నది. స్వదేశీవస్తాచరణమును పాలక పాలిత జాతులకు ద్వేషమును గలిగించు నను నపోహ కొందరకు గలదు. కాని ఇందు సత్యము లేదనుటకు బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞుల భావములు నిదర్శనములు.

స్వదేశాధికారమస్య

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకును నైరోపా మహాసంగ్రామము రత్నగర్భవాసులైన భారతీయుల యసహాయస్థితిని వ్యక్తముచేసినది. సకలసంపదలుండియును భరతఖండమునకు పరాపేక్ష లేకను స్వయంపోషణము సామ్రాజ్యసహాయము దుర్లభమైనది. స్వయంపోషణము గల భరతఖండము సామ్రాజ్యక్షేమమున కనుకూలముగ నుండును గాని ప్రతికూలముగాదని రాజ్యానీతిజ్ఞులు గ్రహించుట కుపక్రమించిరి. ఇటీవల సంస్కరణశాసన విషయమై పార్లమెంటునందు జరిగిన చర్చయందు మాంటెగు కర్నలు వెడ్జివుడు స్పూరు గారులు మొదలగువారి భావమును విస్తృతముచేసిరి. దూరదృష్టియును విశాలభావమును లేని కొందరు స్వదేశీయులును విదేశీయులును స్వదేశోద్యమమునందు విపరీతఫలమును జూచినను సద్భావముగల పాలకవర్గము సత్ఫలమును జూచుచున్నారని వారిప్రసంగములు విశదము చేయుచున్నవి. పారిశ్రామిక పంచాయతి సభానివేదికయే దీనికి నిదర్శనము. మన గవర్నరు విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు బొంబయియందు స్వదేశోద్యమములకు ప్రోత్సాహము నొసంగిరి. మనరాష్ట్రమునందును స్వదేశోద్యమములకు ప్రోత్సాహము నొసంగుదురని వారి ప్రసంగములు వ్యక్తముచేయుచున్నవి. స్వదేశీవత్సమును రాజ్యాంగాత్త్రముగ బ్రయోగించినపుడు దానికి విపరీతాకారము గలిగి దురూహలకు గారణంబగుచున్నది. భరతఖండమునందు స్వదేశీ పరిశ్రమలను వ్యాపింపజేయుటయందు పాలకపాలిత లాభములు సమానములని ప్రతిపక్షులు గ్రహించినపుడు వారి ప్రతిఘటనము అసంభవము. ముందు లోకమునందు వ్యాప్తముగానున్న యార్థిక సంరంభ మి భావమును వ్యక్తము చేయగలదు. వ్యాపారసంరంభమునందు జర్మనుల బల మస్తమించినను నమెరికా, జపానీయుల బల ముదయించి విజృంభించుచున్నది. ఇవి మిత్రరాజ్యముకైనను నీ రాజ్యముల బలమునుండి భరతఖండమును సంతోషించుటకు బ్రిటిషు ప్రజలు సామ్రాజ్యప్రయోజనమునకును స్వప్రయోజనమునకును భరతఖండక్షేమమునకును సిద్ధముగ నుండురని విశ్వసింపవలసియున్నది. సామ్రాజ్య వ్యాపార సంరక్షణనీతిని బ్రిటిషు రాజ్యానీతిజ్ఞులవలంబించుటకు సామ్రాజ్యవ్యాపారములను పరిశ్రమలను నితరుల బలమునుండి గాపాడుటయే ఫల మని తెలియుచున్నది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి ఇతరభాగముల కార్థిక స్వాతంత్ర్యము లభించినరీతిని భరతఖండమునకును నార్థికస్వాతంత్ర్యమును నాంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు గలుగ జేయవలసి యుండురు. భరతఖండమునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము స్వపరిపాలనము

సంప్రాప్తమగు నంతవరకును భారతీయులు చేతులను జోడించుకొని కూర్చుండవలయునా? లేక కార్యపరతంత్రులై స్వదేశోద్యమమును స్వదేశీవస్తాచారమున వ్యాపింపజేయుట సాధ్యమాయను సమస్యను నిర్ణయించుటయే స్వదేశీవత్సముస్యయై యున్నది. ముప్పది కోట్ల భారతీయులు కార్యపరతంత్రులైనపుడు యంత్రములు మూలధనము లేకపోయినను స్వదేశీవస్తువ్యాపనము సాధ్యమని దేశపరిస్థితుల నెరిగినవారలు గ్రహింపగలరు.

భరతఖండము - దూదిపరిశ్రమ

సకలజనులకు సుఖముగ జీవయాత్రను గడపుటకు అన్నవస్త్రములు ముఖ్యవసరములు. భగవంతు డీ రెండవసరములను భారతీయులకు ప్రసాదించినను టామదేవత మనదేశమునందు తాండవమాడుచుండుట పరమసంతాపమును గలిగించుచున్నది. ప్రజలను టామదేవతనుండి రక్షించుటకు పాలకులు సకలప్రయత్నములను జేయుచున్న విషయము సకలజనులకు తెలిసియున్నది. ప్రజల సామాన్యార్థికస్థితి వర్ధిల్లి పంటలు పెచ్చునంతవరకును టామదేవతా విహారము తప్పని సరిగనుండును. వ్యవసాయము పరిశ్రమలు అన్యోన్యవలంబనమును గలిగి వర్ధిల్లి దేశసంపదలు వికసించినపుడు ప్రజలకు జీవనాధారము లేర్పడి అన్నవస్త్రములు గలిగి సుఖపడగలరు. ప్రజాక్షేమమునకు అన్నాధారమైన వ్యవసాయసమస్య మూలసమస్యయైనను నీ వ్యాసమున కప్రస్తుతము. వస్త్రసమస్యకును స్వదేశీవత్సముస్యకును సన్నిహితసంబంధము గలదు. ప్రత్తిపంటకు నేతపరిశ్రమములకు భరతఖండము జన్మభూమి. భారతీయులు మూడువేల ఏండ్లకు పూర్వము 200 సంబరు నూలును చేతితో వడికి మజిలిన బట్టలను నేసి లోకమునందు ప్రఖ్యాతిని గడించిరి. ఆ ప్రఖ్యాతి డక్కా-మజిలినలకును నితరబట్టలకును నిప్పటికిని గలదు. ప్రాగ్వాణిజ్యసంఘము వస్త్రపరిశ్రమను వినాశనమును జేయుట కుపక్రమించినది. వారి యుపక్రమణమును యంత్రాలయములు పోషించి నేతపరిశ్రమను స్వదేశీమునందు రూపుమాపినవి. లక్షలమంది జనులు సుఖజీవనమును గోల్పోయి, హస్తనైపుణ్యమును నీట గలిపి కూలిపనిజేసి పొట్టపోసికొనుట సంభవించినది. ఒక శతాబ్దీయందు భరతఖండమునందు చేతిపనులన్నియును పాశ్చాత్యయంత్రపరిశ్రమల పోటీకి నిలువలేకను నశించినవి. ముఖ్యముగ నేతపరిశ్రమ కీ దుర్గతి గలిగినందున సంపదలు తరిగి ప్రజల యార్థికస్థితి దుర్భరమైనది. నేతపరిశ్రమ 1836 సంవత్సరాంతమున యంత్రాధారమున తిరిగి తలయెత్తినది. ఇప్పుడు దేశమునందు 266 దూదియంత్రాలయములు గలవు. ఆ దూదిమరలందు 1916-17 నందు 68,05,70,343 రతుల నూలు తయారుచేయబడినది. యంత్రశాలలందు తయారగు నూలునందు

1—10 సం.	110,599,885
11—20 సం.	869,556,160
21—30 సం.	171,400,937
31—40 సం.	24,080,090
40— సం.	4,577,834

నూలు తయారు చేయబడుచున్నది. మనదేశ యంత్రశాలలందు సామాన్యముగ ముతకనూలు తయారుచేయబడుచున్నది గాని సన్ననూలు తయారు చేయబడుట లేదు. దేశమునందు తయారైన నూలునుండి 16,04,17,000 రతులనూలు పరదేశముల కెగుమతి చేయబడుచున్నది. దేశమునందు 1916-17 నందు 157,64,71,689 గజముల వస్త్రములు తయారుచేయబడినవి. దేశమునందు తయారు

చేయబడిన బట్టలు 32 కోట్లు, నూలు 30 కోట్లు మొత్తము నూలుబట్టలు 62 కోట్ల రూపముల విలువను గలిగియున్నవి. మనదేశమునందు 1916-17 సంవత్సరములందు 170,920,0000 రతులదూది ఉత్పన్నమైనది. ఆదూదినుండి 9525,42,192 రతుల దూది విదేశముల కెగుమతి చేయబడినది. పండిన దూదియందు సగమున కెక్కువ విదేశముల కెగుమతి చేయబడుచున్నది. దూదిమరల సహాయమున ప్రజల కవసరమైన బట్టలను నూలును తయారు చేయుట కింకను 300 దూది యంత్రాలయముల నైనను స్థాపించుట యవసరము. ఆయంత్రములను స్థాపించుటకు 60 కోట్ల రూపము లవసరమగును. దేశమునందు పండెడి దూది యందు అయిదవవంతు చెన్నరాష్ట్రము నైజాము రాష్ట్రములందు పండుచున్నది. అయినను సీ ప్రాంతములందు 15 దూదియంత్రములు మాత్రము గలవు. చెన్నరాష్ట్రమునం దిప్పటికిని వేల కొలదిమంది చేతిమగ్గములవిదాగు బట్టలను నేసి వించుచున్నారు. ఈమగ్గములకు నూలు యంత్రాలయములందు వడుకబడుచున్నది. నూలునందు విశేషభాగము యుద్ధమునకు పూర్వము పరదేశములనుండి దిగుమతి చేయబడినది. 1918-19 సంవత్సరమునందు రెండుకోట్ల రూపముల నూలు విదేశములనుండి చెన్నపురికి దిగుమతి చేయబడినది. ఈ దిగుమతియైన నూలునం దెంతభాగము మనదేశమునందు తయారైన సంతమేరకు స్వదేశ ప్రతారాధనమున కవలంబనము గలుగగలదు. భరతఖండమునుండి 1916-17 నందు పరదేశములకు 750 లక్షల రూపముల నూలు 526 లక్షల రూపముల వస్త్రములు ఎగుమతి చేయబడినవి. ఆ సంవత్సరమునందే మనదేశమునుండి 34 కోట్ల రూపముల దూది ఎగుమతి చేయబడి 49 కోట్ల రూపముల విలువగల బట్టలు 4 కోట్ల రూపముల విలువగల నూలు దిగుమతి చేయబడినవి. ఎగుమతుల మొత్తమునందు దూది మూడవపాలు మొత్తమునకు గారణంబుగ నున్నది. ఎగుమతి చేయబడిన దూదిని వస్త్రములుగను నూలుగను మనదేశమునందు నిర్మించిన 70 కోట్ల రూపముల విలువను గలిగి యుండును. మొత్తముమీద మనదేశము నందు 32 కోట్ల ప్రజలు 140 కోట్ల రూపములను వస్త్రములకై మనుజునకు రూ 4-6-0 వంతున వియోగించుచున్నారు. అందు దూది భర 70 కోట్లు, నిర్మాణవ్యయము 70 కోట్లుగ బరిగణించవచ్చును. స్వదేశ వస్త్రధారణము సంపూర్ణముగ సాధ్యమైన సంవత్సరమునకు 70 కోట్ల రూపములు దేశమునకు మిగులగలవు. ఈ దూదియందు విశేషభాగమును జపాను గొనుచున్నది. దూదియందు 100-కి 68 పాళ్లు జపాను 11 పాళ్లు ఇటలీ 9 పాళ్లు బ్రిటిషు ద్వీపములు గొనుచున్నవి. భరతఖండము బ్రిటిషుద్వీపములకు దూదిని సంతవరకు విశేషముగ నమ్ముట లేదనియును ముందమ్మకపోయినను గ్రేటుబ్రిటను సునప్రము గలుగదనియు తెలియుచున్నది. మనదేశపు దూదిని మనదేశమునందు నూలును వడుకుటకును బట్టలను నేయుటకును వినియోగించినపుడు బ్రిటిషుప్రజలు మనలను నిందించుట కవకాశము లేమియును లేవని దూది యెగుమతుల వివరములు తెలుతెల్లము చేయుచున్నవి. బట్టల దిగుమతులను నూలు దిగుమతులను బరిశీలించినపుడు స్వదేశీవస్త్రము లాంకాపైరు దూది పరిశ్రమతో బ్రతిఘటనమును బొందునను భ్రమ గలుగుచున్నది. కాని విషయమును బాగుగ విమర్శించినపు డీ భ్రమ కవకాశము లేదని విశదము గాగలదు. జపానుదేశపు దూదివస్తువుల దిగు

మతులు గలిగించిన నాలుకేంద్రయందును 100-కి 12 పాళ్లు పెరిగినవి. బ్రిటిషుద్వీపముల దిగుమతులందు రంగులవస్త్రముల దిగుమతులు 1916-17 నందు 100-కి 28 పాళ్లు పెరిగినను సంతరకములందు 100-కి 29 పాళ్లు తగ్గినవి. తగ్గిన బ్రిటిషుద్వీపముల నైనను స్వదేశమునందు సిద్ధముచేయుట ధర్మమనియును జపానుపాలుచేయుట ధర్మము గాదనియును లాంకాపైరు యంత్రాలయాధికారులు సయిత మంగీకరింపగలరు. జర్మనులు సంధివస్త్రమును ధ్రువపరచినతోడనే జర్మనురంగుల వ్యాపారము పూర్వమువలె సాగగలదు. అమెరికనులు జర్మనుల వ్యాపారవ్యాప్తికై ఏర్పాటులను జేసికొనినటులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. జర్మను వ్యాపారమంతయును నమెరికనుల వశమగుట సంభవము. లాంకాపైరునందు పర్యాప్తమైన కార్మికుల సమ్మెకట్టు లాంకాపైరు వస్త్రములను నూలును ప్రేయము చేయుట సహజము. ఈసందిగ్ధతరుణమునందు జపానీయులు వారంతవరకును పొందిన లాభమును స్థిరముచేసి వ్యాపారవ్యాపనమునకై పాటుపడుట సహజము. ఈ లభ్యవకాశములను భారతీయులు స్వదేశీవస్త్రవ్యాపనమునకు వినియోగించిన స్వదేశీవస్త్రారాధనము సుకరమై దేశాభ్యుదయమునకు దోడ్పడగల విధము వేరొక వ్యాసమునందు విమర్శింపబడును.

క్రొత్త రాయ బారులు

స్వదేశమిత్రను పత్రికాధిపతులగు ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, అఖిల భారత స్వరాజ్య సంఘము పక్షమున రాయబారిగ వెడలెదరని తెలిసికొనుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము. వీరు 19 తేదీయందు బొంబాయిలో బయలుదేరి "వైసా" అను స్టీమరుపై పయనమయ్యెదరు. స్వరాజ్య సంఘ ప్రతినిధులు జాయింట్ కమిటీ ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుటలో, కాంగ్రెసు రాయబారులకు తోడ్పడెదరు. రంగస్వామి అయ్యంగారు రాజ్యాంగ నిర్మాణము విషయమై నొక గ్రంథమును ప్రచురించి యుండిరి. జాయింట్ కమిటీ ఎదుట, వీరు సంస్కరణపు చట్టపు లోపములను వివరించి, కాంగ్రెసు విధానమును బాగుగ సమర్థింప గలరనుటకు సందియముండదు. సోయన్. శంకర్ నాయుడుగారు నిన్నటిదినము సిమ్లానుండి బయలుదేరినయి, మద్రాసులో చార్జిని వప్పగింప బెట్టెదరనియు, అసోసియేటెడు ప్రెస్సువారు తెలుపుచున్నారు. వీరు గూడ 19 తేదీన బయలుదేరు స్టీమరులోనే జాయింట్ కమిటీ ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుటకు వెడలెదరని, తెలియుచున్నది. డాక్టరు సభయి, వెల్కారుగార్లు తిలకు స్వరాజ్య సంఘము పక్షమున బయలుదేరుదురు. మరొకరింకను ప్రయాణమయ్యెదరని తెలచెదము. జాయింట్ కమిటీవారి విచారణ పార్లమెంటు సభా విరామములోపల పూర్తిగాదనియు, విరామము మామూలుగ ఆగస్టులో మొదలడి అక్టోబరు రెండవవారమున ముగియుననియు, మద్రాసు ప్రెస్సు పత్రిక కేతెంచిన ప్రత్యేక తంత్రీవార్తలు దెలుపుచున్నవి. భారతీయు లింకను కొందరు వెడలవలసి యుండుట చేతను, సాక్షులు విశేషముమంది విచారించబడవలసి వచ్చుటచేతను, విచారణ పార్లమెంటు సభా విరామమునకు పిమ్మటగూడ జరుగకతీరదు. ఈ రుణమున కాంగ్రెసు పక్షవలంబులగు ఆంధ్ర ప్రతినిధులుగూడ కొంద రాంగ్లదేశమునకు వెడలి, జాయింట్ కమిటీ ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుటకును,

ఆంగ్లప్రజలలో ప్రభావము గలిగించుటకును బానుకొనుట ధర్మము. ఆంగ్లప్రభుత్వము మాన్యు విషయమై, ఎట్టటి కేది తటస్థించునో తెలుపుట దుర్లభమని, గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు వ్రాసిరి. గనులన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము జేసికొనవలయునని, లేబరుపక్షమువారు గోరుచున్నారు. శాంకీగారి నివేదిక మీ సూచన నామోదించుచున్నది. యూనియన్లు నివేదికకు తీవ్రప్రతిఘటనము జూపుచున్నారు దీనికితోడుగ, లేబరుపక్షమువారు ప్రవేశ పెట్టిన ప్రీస్ట్రాతంత్ర్యపు బిల్లు, ప్రభుత్వమువారిచే నడిపించబడినను కామన్సుసభవారిచే నంగీకరింపబడెను. అందుచేకొత్తయెన్నిక లేపుదయిననుజరుగవచ్చును. అట్టిస్థితి ఒకవేళ తటస్థించెనేని, బ్రిటిషు ఎన్నికదారులకు, హిందూదేశ సమస్యప్రధాన్యత గూర్చి మన క్రతినిధులు బాగుగ బోధించుటయవసరమగును. సందర్భముల నన్నిటిని పరిశీలి, భరత రాష్ట్ర క్రతినిధులతో బాటు, ఆంధ్రక్రతినిధులు గూడ వెంటనే ప్రయాణసంసిద్ధులగుట భావ్యము. లాభనష్టములగూర్చి ఆందోళనపడ నక్కరలేదు. సందియములతో నిమిత్తములేదు. సర్వరకార్య దీక్ష వహించుటయే వారిముఖ్యధర్మము. పి. చెంచయ్యగారు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము వారిచే క్రతినిధిగ నెన్నికొనబడినది తెలిసికొనుటకు సంతసించుచున్నారము. డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారుగూడ ప్రయాణమయ్యెదరని, తెలియుచున్నది. ఈవార్త నిజమగునేని, సీతారామయ్యగారి నిశ్చయమెంతయు ప్రశంసార్హము. రాయబారుల కగు వ్యయమును, ఆంధ్రదేశము భరించవలసియున్నది. పదిదినములలో పలరాయబారుల వ్యయపు ధనమంతయు వసూలుగావలసి యున్నది. దేశాభ్యుదయము నిమిత్తము కృషిసలుపుటకు క్రతినిధులు శ్రమయని ఎంచక సంసిద్ధులయినపుడు, ఆంధ్రులు వారి కన్ని విధములను ప్రోత్సాహము గలిగింపవలెను. తమిళ సోదరు లీ విషయమై మనకన్న ముందంజ వైచుచున్నారు. ఆంధ్రు లీ సందిగ్ధ సమయమున, కార్యకూరులయి వారి గౌరవమును నిలువబెట్టి కొనమరు గాక.

దక్షిణాఫ్రికాసమస్య

భారతీయుల హక్కులకు భంగము కలిగించెడి క్రొత్తబిల్లువిషయమై ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు తగిన శ్రద్ధ వహించకుండుట శోచనీయము. ఇంతవరకును ఇంగ్లీషులో ప్రభుత్వమువారు, దక్షిణాఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వమువారికి నూతన శాసనము గూర్చి తమ యభిప్రాయమును తెలిపి యుండలేదనియు, గవర్నరు జరలగారే మంచి చెడ్డల నాలోచించెదరనియు, కలనల్ ఎమిరీగారు కామన్సు సభలో నుడివిరి. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను దుర్భర పరిస్థితులవరించుచున్న సమయమందు సయితము, ఇంగ్లీషులో ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగ జేసికొననపుడు, అధినివేశ రాజ్యములలోని భారతీయుల దుస్థితి ఎటులున్నదో గ్రహింపవచ్చును. 1914 సంవత్సరమున జరిగిన ఆందోళనమంతయు తిరిగి జరుగవలెను కాబోలు.

సరియగు ప్రతినిధి

కామన్సుసభయందు, జాయింట్ కమిటీ సభ్యుల నామములను సభాంగీకారము కొరకు మాంటాగుగారు పేర్కొనినపుడు, సిడెహము వర్గములోనివారగు కలనల్ ఏటుగా రిపేర్స్ నాక్షేపించిరి. వీరికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటలో మామూలుగ సెలెక్టుకమిటీలోని సభ్యులు నియమించబడు విధ

మననే ఏరును నియమించబడిరియు, వారినియా మనమునందు తమకు జోక్యము లేదనియు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల యభిప్రాయమును జాయింతుకమిటి ఎదుట నివేదించుటకు సర్వ మైకేలు ఓడ్యయరు గారంతటివా రుండ, ఏటుగారు భయపడవలసిన యదనరము లేదనియు, మాంటాగూగారునుడివిరి. ప్యుటెపాలనోద్యమమునకు ప్రతికక్షిగనుండుటకు, ఓడ్యయరు గారికన్న తగినవా రుండభాలరు.

డాక్టరు నాయుడుగారి ఆరోగ్యము

డాక్టరు నాయుడుగారి బేహసితి మునుపటి కన్నను తీవ్రించినదనియు, నాయుడుగారు ఉప చారపు గృహమునకు గొంపోబడిరినియు, మద్రాసు ప్రైముపత్రిక మూలమున తెలిసికొనుట శం తయు విచారకరముగనున్నది. నాయుడుగారి ంభి ప్రాయము లేటులున్నన, వారి సామర్థ్యము నుగ్గ డింపనివా రుండరు. వీరు త్వరలో స్వస్థతెచ్చి, తలపెట్టిన కార్యమును నెలవేర్చురు గాకయని విశ్వ సిం చెదము. తిలకుగారుగూడ తీవ్రవ్యాధిగ్రస్త లయి యుండిరని, మద్రాసు ప్రైముపత్రికలో ప్రచురింపబడినవార్త యందు సత్యములేదని మహారాటా పత్రికనుండి తెలిసికొనుటకు సంత సిం చుచున్నాము. 12-వ జూను తేదిన తిలకు గారు స్వయాముగవ్రాసిన లేఖలలో, యీవ్యాధి విషయ మెక్కడ నడవారించబడలేదని తెలియు చున్నది.

నత్యలింగముగారి విద్యార్థివేతనము

వడ్లమన్నాటి హనుమంతరావుగారి కీ విద్యార్థి వేతనము నిచ్చిరని తెలుపుటకు సంతసము గలుగుచున్నది. హనుమంతరావుగారు బొంబయి యందు విక్టోరియా సాంకేతిక విద్యాలయమునం దు నేతవరిశ్రమ పరీక్షయం దుత్తీర్ణులై ఇప్పుడు హోలాపురమునందు దూది యంత్రమునం దుద్యో గము చేయుచున్నారు. ఇప్పుడు లభించిన యువ వేతనమువలన విదేశములందు నేతవరిశ్రమను సాంగోవాంగముగ నభ్యసించి వారి విజ్ఞానమును నేతవరిశ్రమాభ్యుదయమునకై వినియోగించుట కవకాశములను బడయుగలరని నమ్ముచున్నాము.

వింతవర్తమానము

తిలకుగారు ఛిరాలుగారిపై దెచ్చిన కేసు సందర్భమున బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు మాంటా గామరి అను సివిలు సర్విసు యుద్యోగిని ఆంగ్ల దేశమునందు సెలవుమీదనున్నపుడు కేసునందు పనిజేయ నిర్ణయించిరినియును దేశంబరునుండి ఏప్రిలువరకు ప్రీవీలేజి శెలవుమీద నుండిరిని యును వీరిఖర్చులు ప్రభుత్వమువారిచే భరింపబడె ననియు, రాసనని ప్యానసభలో ప్రభుత్వ పక్షమున జవాబు చెప్పబడెను. వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

ఛానల్ టన్నెలు

ఆంగ్ల దేశమునకును ఫ్రాన్సు దేశమునకును మధ్యనున్న ఛానల్ కు వంతెన గట్టుటకు, ప్రయ త్నములు సలుపబడు చున్నటుల తెలియుచున్నది. ఛానల్ టన్నెలు పూర్తియయి, యూరపునుండి భూమిపై వేయబడెడి రైల్వే నిర్మాణము గూడ నీలోపుగ పూర్తియగునెడల, ఆంగ్ల దేశమునుండి హిందూ దేశమునకు సముద్రయానములో నిమిత్త ము లేకుండ, రైలుమీదనే ప్రయాణము జేయు టకు వీలు గలుగును.

తిలకునిధి ఈ నిధికి, రు.1,74,000 రూప్యము లింత వరకు చేరెను. తిలకుగారి జన్మదినమగు 24 తేదిన, వీరికి హిందూ దేశము పక్షమున మూడులక్షల రూప్యములు గల ఫంధిని బహుమానముగ నొసగు టకు, ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. మిగిలిన మొత్త మానాటికి పూర్తియగుననియు, భార తీయులు తమధర్మమును తప్పక నెలవేర్చెదరనియు విశ్వసిం చెదము.

స్థానిక వార్తలు

తిలకు నిధి:—1919 వ సంవత్సరపు తిలకు నిధికి 174000 రూపాయలు వసూలై నవి.

ఆంధ్రరాయ బారులు:—పి. చెంచయ్యగారు ఆంగ్ల కేశమునకు వెడలెడి కాంగ్రెసు రాయబారులలో మొక యగ అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నెన్నికొన బడినటుల, వారికి బొంబాయి నుండి నేటిదినము తంత్రవార్త వచ్చెను. ధనము లభించునెడల వారు పయనమగుటకు సంసి ధ్ధులుగ నున్నారు. ఇందుకు వారాంధ్రసంపాదకులు నవేక్షించు చున్నారు.

ఇండియా హోముయాలు లీగు:—తీగుకరపున రాయబారులను స్వకేశమిత్రమ ప్రతికా సంపాదకులును అగు ఎ. రంగస్వామి అయ్యగారు గారు “చై కా” అను మయిలు స్త్రీవరులో ఈనెల 19 వ తేదీని బొంబాయినుండి బయలుదేరి ఆంగ్లదేశమునకు పోవుదురు. ఇండియా సంస్కరణ సంఘము వారి యెదుట సాక్ష్యము నిచ్చు కాంగ్రెసు రాయబారులలో కలసి వీరుగూడ మొకరుగా నుండురు.

మదరాసు కార్పొరేషను:—గౌరవనీయుల గు, పి. శ్రీనివాసాచారి అయ్యగారిని పురపాలకసంఘ నభ్యులుగా చేర్చుకొనుటకును, గతించిన రామానుజముశెట్టి గారి స్థానములో నియోగించుట కొక సభ్యుని ఏర్పరచుటకును, యెక్కెనైలె సెన్సబోర్డు నందుండి దివానుబహదూర్ గారి స్థానములోగూడ మరొకసభ్యుని ఏర్పరచుటకు ఈ నెల 15 వ తేదీ మంగళవారమునాడు మదరాసు కార్పొరేషను వారొక సభ జేయుదురు.

మదరాసు రాష్ట్రపు కాంగ్రెసు సంఘము:—ఈ నెల 10-వ తేదీ లక్ష్మీవారము సాయంత్రం 5-15 గంటలకు మాంటూరోడ్డునందలి “మహాజనసభ మందిరములో” కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ఒక సభ గావించుదురు. అందు నర్ శంకర్ నాయుడుగారికి ఆహ్వానము నిచ్చుటయు కాంగ్రె రాయభారమునకు నిధి సేర్పరచుటకై డాక్టరునతేగాడు వ్రాసిన లేఖనుగూర్చి యెఱిచుటయు, 1-వ సంబర తాలెటుబిల్లుకు సంబంధించిన మొమోను విమర్శించుటయు, యొక యితరవిష యములకు చర్చించుటయు జరుగును.

ప్రీమియరు ఇండియను సైన్ టిఫిక్సు కంపెనీ, మధుర:—ఈ కంపెనీవారు మదరాసు నగరమునందలి జార్జి టౌనులోని 8-వ సంబర కొండిచెట్టిపీఠిలో ప్రధాన నిక్రయ కార్యుల స్థాపించుచున్నారు. టి. ఎస్. అభిరామన్ ఎమ్. ఏ. గారు దానికి మేనేజరుగానున్నారు. అందు గాజుసామానులు ఇనుక పనిముట్లు మున్నగునట్టి పాతకాలలకు కావలసిన సామాను లన్నియు నిలువచేయబడి కొద్ది ధరలకు విక్రయంక బడును.

ఆంధ్రరాష్ట్ర దేశీయమహా సభోపసంఘము. అయ్య ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారి సభ లేజవాడ టౌనులోని ఈ నెల 18 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటల కు జరుగును గాన తాము తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు. ఈసభ మిక్కిలి ఆవశ్యక మైనది. విషయములు. 1 శ్రేణియహాసభ ఈసంవత్సరము మన ఆంధ్రదేశము లో జరుపుటనుగూర్చి ఇందువిషయమై అఖిలభారత సభోప సంఘమువారు వ్రాసినయుక్తరము.

2 పార్లమెంటుసభలో ప్రవేశపెట్టబడిన సంస్కరణ చట్టమునుగూర్చి మన సంఘమువారి అభిప్రాయము: అందు గూర్చి అఖిలభారత సభోపసంఘమువారు వ్రాసినయుక్తరము. N. B. ఈవిషయములు రెండును అఖిలభారత సభో పసంఘమువారు ఈనెల 19 తేదీ (లక్నోలో) సమావేశమై నవ్వును నిశ్చయింపవలెను. గంటూరు 7-7-19 కొండ వెంకటప్పయ్య. కార్యదర్శి.

గడచిన న్యూలు వైనలు పరీక్షయందు చాలమంది విద్యార్థులు కృతార్థులు కావందులకు ఈకొండ నడవారించ బడిన మదరాసు సామలు ఈ నెల 12 వ తేదీ కనివారము సాయంత్రము 5-80 గంటలకు జార్జి టౌనులోని ఆర్మీని యను స్ట్రీటులోనున్న ఘోషధ్వజములో ఒక సభ గావించి అందు నై చెప్పిన యంశమును విచారించు న్యూలు వైనలు పరీక్ష అధికారులకు అట్టి నిబంధనలకు కొన్నిటిని తగ్గించి తొలగరను చాలమందిని కృతార్థులుగ జేయు సాధకమును చూడకలయునని కోరుచు నొకరిజ్జ ప్తి లేఖనమును పంపుదురు. అని ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, వి. సి. శేషచారి, టి. ఆర్. వెంకటరామ శాస్త్రి, టి.వి. వెంకటరామఅయ్యరు, టి. వి. గోపాలస్వామిమొదలియురు, పి. రాజగోపాలాచారి, టి. ఆదివారాజుశాస్త్రి, అల్లాడి. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, కె. బాలసుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, ఎల్. ఏ. గోవిందరావుమయ్యరు, టి. వి. కల్యాణసుందర మొదలియురు, జార్జి. ఏస్. అరండేబ, కె. శాగేశ్వరరావు, రెకరెండు లాజరెడ్డు, టి. యెస్. గురు స్వామిశాయుడు, ఎ. రంగస్వామిమొదలియురు, జి. వారి సర్వోత్తమరావు, వి. సంజీవరావు, మహమ్మదు సాదుల్లా షరీఫ్ సాహేబు, టి. చంచయ్య, సి. యెస్. (టిలోకికర్, వి. రామకామర్, పి. ఎమ్. సిగ్నెస్ మొదలియురు, ఇ. దొరస్వామి అయ్యరు, ఎ. రంగస్వామిమొదలియురుగార్లు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు కార్మిక సంఘము:—మదరాసునగ రములో, సలహానిచ్చుట కొక కేంద్రకార్మికసంఘమును ఏర్ప రది తనూలమున కార్మికప్రతిస్థాపనములకు ప్రోత్సాహ మొనగి మదరాసు కార్మిక సంఘములకు సహాయము జేయు టకు ఒకసంఘము నిర్దేశింపబడినది. సంఘమువారి ప్రధా నోద్దేశములు:—(1) వివిధ సంఘములవారి సంకతులను ఆలో చించుటయును, వారికి తగుసలహల నిచ్చుటయును, (2) పని వాండ్లకును అధికారులకును గల తగాయిదాలను తీర్చుటయును పని వాండ్లకు గురించి యితర జనులకు దయా దాక్షిణ్యములు కలుగునటుల చేయుటకును, ఆసంఘము నందలి మదరాసు కార్మిక సంఘము,మదరాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర రైల్వే కార్మిక సంఘము, మద్రాసా యంత్రకాల పనివాండ్ర సంఘము, అల్యూమినియము యంత్ర కాలా సంఘము ప్రామువే పనివాండ్ర సంఘము మున్నగు వారి ప్రతినిధులు కలరు. రిన్నాబండి పనివాండ్ర సంఘములోని యెద్దరు ప్రతినిధులుగూడ యందు చేర్చబడిరి. ఈసంఘ ములోని వారు:—దివానుబహదూర్ పి. కేశవపిళ్లగారు ఆధ్యక్షులు. పి. రాజగోపాలాచారియ్యలు గారు ఉపాధ్యక్షులు, పి. కి క రావు గారు సెక్రటరీ. ఎ. కుమారస్వామిశెట్టిగారు ప్రెజరం, సభికులు జి. యెస్. అరండేబగారు, టి. సి. నరసింహఅయ్యరుగారు టి. ఆదివారా యుశెట్టి కె. పి. కేశవమినన్ గారు జార్జిటో నెఫ్ గారు ము న్నగువారు. ప్రస్తుతము ఆ సంఘమునందు 21 మంది సభికులు చేర్చబడియుండిరి. ఆ సంఘముయొక్క చట్టముల ప్రకారము ఏ కార్మిక సంఘమైనను అందు చేర్చబడవలయునను నపుడు 5 రూపాయలు ప్రవేశ రుసుమును ఆ సంఘముయొక్క ఆదా యములో 100కి 5 రూపాయలు వంతును చెల్లించవలయును.

సామ్రాజ్య కావనసభలో సభికుడుగా నున్న రాయ బహదూర్ బిహార్ దత్తు ఘాట్లో గారు మునుకొనుట కలన మధ్యరాష్ట్రములోని భూస్వాములు రాయ సాహేబు శాత్ మల్ గారిని వారిస్థానములో ఏర్పరచుటకు కోరిరి.

సిందవాసిపత్రికా సంపాదకుని కేసు. సిందవాసి పత్రికా సంపాదకులకు జైలమర్ పార్ కరమగారి మీద రెండుకేసులు తేబడినవియు, 124-వ నెక్కు న ప్రకారము ఒక్కొక్క కేసుకు రెండేసి సంవత్సరములు కఠినకారాగృహశిక్ష మనగా ననుభవించునటుల నింధించిరిని యు హైదరాబాదు (సింధు) ప్రెసిడి కంటినిది యున్నాడు.

హేర్బాన మ్యూజియం గారు సంధిపత్రికపై సంతకము చేసిన వెనుక నొక ప్రాంచివార్తాపత్రికలో దొడ్డికి కట్టు చేసింది. “మాకు సంధివరకు లెంకకొనినయ్యగ నున్న మనస్సులో అరవేర లేకుండ మేము సంతకముచేసినాము. ఇంక మేమావరకుల ప్రకార ముచరించెదము.” ఈ హేర్బాన మ్యూజియం గారే 1914 వ సంవత్సరము జూలై నెలలో ప్రొన్సుకుజూచి జర్మను సాంఘికము యుద్ధవ్యయములకు సామ్యునీయ సంకీర్తింపవలసి ప్రాంచి సాంఘికల నమ్మించెను.

విమానసంచారము.

లండను, జూలై 5:—రాత్రి 12 గంటలపుడు ఆర్ 34 విమానమును ప్రదేశము తరహాన 59-40. పర్వతమున 45-45. రాత్రి 1-4 వరకు 50 మైళ్ల దూరమున నున్నది. న్యూఢౌండులాండుకు దక్షిణమున నెయింటుపీరి దీవిపై సంచరించుచున్నామని 4-వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు వైమానికులు వాయువార్తను పంపిరి. వారు నెంటు జాన్సు ప్రయాణమును మానుకొనినట్లు న్నది. ఈ విమానమున కలిసి కొనుటకు 3-వ తేదీని హాండ్లిపేజీ విమానము న్యూయార్కునుండి బయలుదేరినది. ఆర్ 34 విమానము స్కాట్లాండునుండి న్యూయార్కుకు బయలుదేరినది. పరానువారి విమానసంచారమును చాల క్రద్ధతో గమనించుచున్నారు. వెనుక కొక కాలమున పరానువారు విమాన సంచారమున సగ్రగణ్యతను వహించిన విషయమును స్మరించుకొనటమన వారి కిప్పుడాకాభంగము కలుగుచున్నది.

వైమానికయానము

నెంటుజాన్సు, జూలై 4:—ఆర్. 34 విమానము తేదీయదయము 6 గంటలకు నోట్లేడేమతే దేరినది. మధ్యాహ్నము 1 గంటకు నెంటుజాన్సు చేరునని తెలుపబడుచున్నది.

సముద్రతంత్రీవార్తల ఆలస్యము

లండను, జూలై 4:—ఆఫ్ఘ్ యుద్ధమును గురించి మాంజేగూగు ఏమియు తెలుపుటలేదు. తంత్రీవార్త ఏర్పాటు చాలాపూర్వముగ నున్నది. నిజస్థితులు జరిగిన వెక్కువారములకు ఆఫ్ఘ్ కార్యకర్తలకు సమాచారము తెలియును. ఇంచితపు ప్రభువుగారి లేఖను వివర్ణించుచు వైశ్యుకత్తిక తంత్రీవార్తల ఆలస్యమును గురించి నిందించుచున్నది. ప్రదేశముయొక్క అభివృద్ధికి విశ్వరహస్యమును కుట్రయ్యే కారణము. 1914 జనవరిలో 45 వేల తంత్రీ సమాచారములు వచ్చినవి. ఈసాలన రమారమి 10 లక్షల తంత్రీ సమాచారములు వచ్చినవి. సాంకేతికపు గుర్తులునుగాడ ప్రజలు ఉపయోగించునాడ దని నిర్ణయము చేయుటగాడ సమంజసముగ లేదు. ఈ నిర్ణయము లన్నిటిని తిప్పించుటకు యుద్ధకార్యాలయమువారు ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. తూర్పునకు, మధ్య తూర్పు భాగమున ఆమెరికనులు జపానువారును పోటీగ వర్తకమును జరుపుచుండుటచే ఇతర వర్తకసంఘము వారలకు కొంత మెక్కువగుచున్నది. ఇండియాలోనున్న బ్రిటిషువర్తకమును వశపరుచుకొనుటకు విశ్వప్రయత్నములను చేయు సమస్యనుగాడ లండన్ వర్తకసంఘమువారు ఆలోచించుచున్నారు.

లండను సైన్యములు

నగరమునం దూరేగుట

లండను, జూలై 5:—లండను నగర సైన్యములను, లండను కవుంట్రైన్యములను నగరమున అధికాత్మానామతో డాకేసని. ప్రజలందరూ ఉప్పొంగిరి. మార్గమందయ ప్రజలతో క్రిక్కిరిసి యుండెను. 20000 రాష్ట్రీయ సేనలు సమావేశమైనవి. మాడుమైస్టు భారతదీర్ఘ వర్తకములను కేటూని బాండువాయిద్యములు మ్రోగినవి. లండను వైద్యాలయముల నుండి వారులు ఒకేమోస్తరు దుస్తులతో ఈ ఉత్సవమున పాల్గొనిరి. వీటికి సన్మానము జరిగినది. సార్వభౌమునకు బకింగు మామందిరమున కావలి భాగమున ఆందరును స్వాగత మొసగిరి. భేరి రావణము మ్రోగినది. రాజమండిరమున కిరుత్రకలను ఆశ్వాయాధులై బ్యాండును వాయిందిరి. బకింగుమాము రాజమండిరము ఆవలి భాగమున పొరులును, సైనికులును రాజుగారికి స్వాగత మొసగిరి. నగరములో లండను నగరాధికారి సేనలకు స్వాగత మొసంగెను. పురవిధులన్నియు సైనికుల బాధతో నిండియుండెను.

భారతదేశ రాజ్యాంగ సంస్కరణచట్టము

జాయింటుకమిటీ (సంయుక్తసంఘము)

లండను, జూలై 4:—జాయింటుకమిటీవారు రాబోవు వారములో తమ కార్యభారమును అధికారరూపముగ వహించి నిర్వహించుటకు ప్రారంభించెదరు. నెలవులలోపుగ వీరు సాక్ష్యమును వైకొనుట ముగియదు. ఆగస్టు 4 తేదీని ఈ సాక్ష్య విచారణ ప్రారంభమగును. అట్టేమరు రెండవ వారముతో ముగియను. సి డెక్ మామ ప్రభువు గారు కమిటీ సభ్యుడుగ నున్నను. అందరును దొరతనపు సభ్యులే అందరును అనుకూలవాదులే. ప్రతిపక్షు లిందులేరు. వీరి తీర్మానముల ప్రభుత్వచట్టమునకు అనుకూలముగ నే యుండ

వచ్చును. సోమవారము నాడు ప్రభువుల సభయందు కర్తృక ప్రభువుగారు కొన్ని సవరణలు జరుగునని హెచ్చరించినను మొత్తము మీద అనుకూలముగ నే యుండును.

ఆస్ట్రేలియా సైన్యములు

లండను, జూలై 4:—లండనులో ఆస్ట్రేలియా సైనికులకు వ్యవస్థించుచు త్వరలో నా రాష్ట్రీయాలో నుండగా తాము మాచెదరని తెలుపుచున్నారని యువరాజుగారు చెప్పిరి.

ఇంగ్లాండులో సైనికులను చేర్చుట.

లండను, జూలై 4:—గత 6 వారములలోను వారమునకు 4-5 వేలవరకున చేరిరి. 2 లక్షల మంది అనుభవజ్ఞులు మరల చేరిరి. కొంతగా చేరిన వారిలో చాలమంది 4-7 ఏండ్ల వాయిదాలకు చేరిరి. కాన యుద్ధమున పనిచేసినవారందరూ సైనిక సేవా కానవ్యవధి ముగియుకముండే విధుడల చేయబడుదురు. ఇండియాలోని సైనికులను విడుదల చేయుట కవటికి 20 వటాలములను పంపుట కర్తవ్యమనగా.

ఒక నౌక మంచులో మునిగిపోవుట.

నెంటుజాన్సు జూలై 4:—టింగ్లీ కుత్తరమున పొగమంచు దట్టముగ వట్టుటవలన ఆర్. 34 నౌక మునిగిపోయినది.

సముద్రపు రైలుమార్గము

లండను, జూలై 4:—ఇంగ్లీషు భాషానెలలో రైలు మార్గమును చేయుటకు గొప్ప ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. రాబోవు రెండు సంవత్సరములలోను ఇది మరల ప్రారంభించబడును. యంత్రములు చాలవరకు సౌకర్యముగ లభించుటచే ఇక రెండు సంవత్సరములలో కట్టుటకు సాధ్యమగును. అందరును ఈ రైలుమార్గమును నిర్మించితిరవలయునని ఏకగ్రీవముగ కోరుచున్నారు. కాని ఖర్చులవిషయమై కొంతకష్టము కలుగుచున్నది. రైలుమార్గమును నిర్మించుటచే లండనులో రైలులో చేసిన సరకులకు ఏయిరు ఈస్టులో దించుటకు వీలుగును.

ప్రాసెస్

కెయిజరు విచారణ

పారిసు, జూలై 4:—కెయిజరు పరానుదేశమునకు విరళాల క్రమవైయుండగ నతనిని లండను నగరమున విచారిం చుట సమంజసము గాదని పరానుకత్తికలు వ్రాసినవి గాని సంధిసభకు పరానుదేశము దృఢ్యముగా నియోజింపబడుటచే మొదటి గౌరవము పరానువారికి కలిగినదని వారు సమాధానమును కలిగించుకొనిరి.

వదభ్యుత్పదగు కెయిజరుని విచారించుట.

మిత్రమండలి తీర్మానము.

లండన్ జూలై 5:—పారిసునుండి వైశ్యుకు ఇట్లు కలిపివచ్చి:—
తమంతట తాము విచారణ నిమిత్తము మిత్రమండలి కవళముండెనని ప్రకటించినందులకు హాల్వెసు గారికి మిత్రమండలి వందనము లర్పించెదరు గాని స్వాధీనమైనంత మాత్రాన కెయిజరును విడిచిపెట్టుటకు ఎంతమాత్రము వీలులేదనియు కెయిజరు సేరము పోలేదనియు మత్రీయండలి వ్యక్తుత్తరమంచెదరు.

కెయిజరు బహిష్కరణము

లండన్, జూలై 4:—తెలిగొపు ప్రతినిధి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—కెయిజరు బహిష్కరణసమస్య ఎంతవరకును వ్యాపకానసంబంధ మైనది. బహిష్కరణపు కాస్త్రముల ననుసరించి కెయిజరును బహిష్కరించెదరు. ఈబహిష్కరణపురోక సమంజసమనియు చెల్లదగినదని తోచిన వ్యక్తిగమమున అప్రెషియూలోనున్న విచారణసంఘమువారిని కెయిజరును విచారింపవలయును. 15 దినములు గడచిన పిదప వీరు ఈ విషయమును తమయాభిప్రాయమును దొరతనమువారికి తెలియజేయవలయును. అప్పుడు దొరతనమువారు కడపటిచర్యను దీసికొనెదరు. అసలు బహిష్కరణము అంగీకరింపబడునాయను గొప్పసందియము గలదని తెలిగ్రాపుకత్తిక తెలుపుచున్నది.

టర్కి ప్రతినిధులు.

పారిసు, జూలై 5:—నేడు టర్కి ప్రతినిధులు లాస నేకు వెళ్ళిరి.

ఆస్ట్రీయా సంది

పారిసు-జూలై 2:—సంఘమువారు ఆస్ట్రీయాసంది మరతుల నాలోచించుచున్నారని ముందువారమునాటికి గాని పూర్తికావని తెలియుచున్నది. మరతుల కత్తెలులన్నియును ఆస్ట్రీయావారికి చేరినవీయ్యట 10 దినములు గడువియ్యబడును. జర్మనుల సందిమరతులలో చేయబడిన సవరణలన్నియును ఆస్ట్రీయనులకుగూడ నన్వయించును. అవి వివరములకు సంబంధించినవి.

ప్రాన్సు సంది సైన్యము

పారిసు, జూలై 5:—అట్టేమరు 80 తేదీనుండి సంది సమయములం దుండవలసిన సైన్యమును మాత్రము ప్రాన్సులో నుంచెదరు.

పరాను విజయోత్సవము.

పారిసు, జూలై 6:—14 వ తేదీని ప్రాన్సునందు విజయోత్సవము జరుపబడును. అవిజయోత్సవమునకు ఆంగ్ల యుటలి ఆమెరికాదేశముల సేనలకు, మిత్రమండలి, చిన్న దేశముల సేనల ప్రతినిధులను 500 మంది రావించుటకు పరానువారు యత్నించుచున్నారు.

ప్రాంకో ఆమెరికను సాభాత్వత్వము.

పారిసు, జూలై 5:—హావాను ఏకేసీ వారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు. పారిసు నగరమునందు స్వాతంత్ర్య దినోత్సవమున వ్యకటింతులలో ఫ్రాంకో ఆమెరికను సాభాత్వత్వ సాభాగ్యము బాగుగ ప్రదర్శిత మయ్యెను. క్లీవ్ డీలాకాంకార్టీలో జరిగిన ఫ్రాంకో ఆమెరికను ప్రదర్శనోత్సవము ననేకమంది చూచిరి. ఎం. పాయింకేరు ఫావగార్లుకు వచ్చిరి. ఆమెరికా వర్తక సంఘమువారు 380 గురు అతిథులకు వింవోసగిరి. మార్షు ఫావగార్లును, పరాను మంత్రివర్గ సభ్యులును విందున కేగిరి.

యూస్య

ఎస్టోనియా - జర్మనీ దేశములు

కోపను హేగను జూలై 4:—మిత్రమండలివారుమధ్య వర్తముగా నుండి యారెండుదేశములవారిని సంధిచేసిరి. నిన్ను ఈ రీగాయెద్ద తాత్కాలిక విరామప్రతము నందు సంతకములు జరిగినవి. జర్మనీసేనలు త్వరలో లెట్టుండును విడుచుటకును 6-వ తేదీ లోగా జర్మనీ-బాల్టికు సేనలు రీగాను కడపటకును తాత్కాలిక సంధి జరిగినది.

జరిస్తాను కట్టువడుట.

లండన్ జూలై 4:—భూగోయెద్ద మొనర్చి జూన్ 26 తేదీని డెనిక సేనాని జరిస్తానును బట్టికొనిరి. వెక్కుమంది బందీలును ధనముగూడ దొరకెను.

పోలండు

మిత్రమండలి-పోలండు

లండను, జూలై 5:—బోలిషిస్టు గుంపులనుండి తూర్పు గెరిషియాకు అపాయము కలుగకుండగ పోలిషు రివల్టకును సైన్యములను బ్రూంజునదివరకు విజృంభించు నటుల మిత్రమండలి కమిటీను కవున్నియ వారు త్రువు చేసిరిని మిత్రమండలి పోలిషు దొరతనమువారికి తెలియజేరిరి. పోలండు జాడి కోల్పోలేక మరలుచున్నాడు కేసియనుకు మతగురువులను నిరాయయలున, దిక్కులేనివారును అను పోలండు చంపుచున్నారని సంధిసభవారికి విన్నవించవలయునని లీవోయి ముఖ్యమత గురువుగారు ఎం. పాడక్ విస్మిగానికి కబురంపిరి. వేలకొలకొలది వీరిచేసెదవిరి. సంధిసభవారి ఎదుటకు ఉక్రేనియను దొరతనము నాయకులను పిలిపించెదనని పాడరువిస్మిగారు ప్రకటించిరి.

పోలండు జర్మనల ఉద్దవము.

లండన్ జూలై 5:—తూర్పు కడపటి ప్రషియా యందును సైలిషియా పానెవలలో రహస్యముగ తిరుగబాటును కలిగించుటకు బూర్జునము ప్రయత్నించు చున్నారని పోలండునుండి తెలిసెనని రూటరు తెలుపుచున్నారు. పోలండు ప్రతిసైనిక కట్టు దిట్టములను జేయుచున్నారని పోలండును పురిగొప్ప వ్యయిత్తియును వరుగుచునే యున్నవి.

అప్పుడు నైరీషియా శరీరముల గ్రాహకములను అనేకముగా
చూచి 28 తేదీన జన్మము ముట్టడించిరి. హాస్యము గానియు
మీకు మార్గముల నడయుచు పోయిన లింగభావనయనము
అ జేయుటకు చేయబడిన ముట్టడులని తెలియుచున్నది. దీని
మామూలుగ తనవై నేరము లేకుండ జేసుకొన జన్మము
వలెనుచున్నాడు.

పెరూలో విప్లవము.

లిమా, జూలై 4.—విప్లవము ప్రారంభమైనది. అధ్య
క్షుడును మంత్రియును నిర్బంధమున నుంచబడిరి.

జర్మను

జర్మను అరాజకులు.

లండను, జూలై 5.—జర్మను అరాజకులను పట్టి
యిమ్మని మిశ్రమందలి వారతీపట్టదలలో కొనిచుండుట నేర
ముదేశన యుద్ధోగ్గియులకు చాలభయము గలిగించుచున్నది
అందు మాఖ్యముగ జలాంతర్గామి యుద్ధోగ్గియులభయము మరి
యు వికరితముగ నున్నది. అప్పుడే అనేకమంది తటస్థ శక్తులు
లోన కేగిరి. తక్కినవారు జర్మనీలో దాగియున్నారు. ఒక్క
అడ్మిరలు వానుటర్నిట్టు గారి పేరు తప్ప తక్కిన ద్రోహుల
పేరులన్నియు ప్రతిప బడకపోయినను సమాద్రతరములం
దెట్టి సంరక్షక ప్రయత్నములు లేకయండిన సగరములవై
కొంబులనువేసిన జలాంతర్గామి ముట్టడిదారులపేరులను,
అన్యాయముగ ముంచుకనులను వేసినవారి పేరులను, ఆను
మత్ర యోధులను ముంచివేసినవారి పేరులను, ప్రాన్సు బెల్జియ
ములనుకొల్లగొట్టిన వారిపేరులను పట్టిలో నుండు నని తలంప
బడుచున్నది.

నవ్వు పరిహారములు

పార్లమెంటు, జూలై 6.—హావాను ఏజెన్సీవారిట్టు తెలి
యబరచుచున్నాడు.—నవ్వుపరిహారములనుగూర్చి చేయబడిన
ఏర్పాటులను వెంటనే ఆచుట జరిపించుటకు లాము సిద్ధముగ
నున్నామనియు, అందునిమిత్తము జర్మనుల ప్రతినిధులతో గలసి
నవ్వులను మొత్తము నిర్ణయించుటకు వెంటనే మిశ్రమందలి
అనుభవజ్ఞుల కమిషను సెలక్షన్ కమిటీని నేర్పరుపవలయు ననియు
జర్మను ప్రభుత్వమువారు ఎం. క్లెమెంకోగారి కొకనోటును
వ్రాసిరి. సంధి యంగీకరింపబడినదను మాత్రమున ప్రాన్సు జర్మ
నీలకు తపాలా తంత్రవారా సౌకర్యములు మరల నెలకొల్ప
బడినవని తలపరాదు. జర్మనీ సంధివరకుల నిర్వహించు
కొలది నిని క్రమ క్రమమున నేర్పరుపబడగలవు.

జర్మను నాకోద్యోగుల విచారణ

లండన్ జూలై 4.—సమాద్రముమీద గానించిన ఘో
రనేరములకు నాకా సంఘమువారు 70 జర్మను నాకోద్యోగుల
ను తరవాడులుగ జేసిరి. ఇందులో బ్రిటిష్ నాకావర్తముగూడ
గలదు. యుద్ధభర్తములకు భిన్నముగ క్రమరీతిని వారిని విచా
రించుటకు నిర్ణయించిన సంఘమువారికి ఈపేరులు అందజేయ
బడును.

హిందూ దేశమందలి బ్రిటిషు సైన్యములు.

లండను, జూలై 5.—ప్రజలమంజురమున రామ్మ
దేనుగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మాంపేగు గారిట్లు చెప్పిరి.
హిందూదేశమందలి సైనికుల ఆహారమును గూర్చి చేయబడిన
ఫిర్యాదులను గూర్చి తాము ఇండియా ప్రభుత్వము వారితో
ను తర ప్రత్యుత్తరములను నడపిరి. ఈ సదుస్థులు బాగుగ విచా
రించిన జనరలు మనోగారు, ఆహారసామగ్రిలు ఇండియన్
దుగుత సౌకర్యముగ లేకున్నను హిందూ దేశములో
దొరకు సరఫరాలనుబట్టి మొత్తమునై బాగుగ నే
యున్నదని చెప్పవచ్చునని. హిందూదేశమందలి ఆహారము
యింటి ఆహారము కంటె ఎక్కువగను హెచ్చుపాకములతో
గూడినదిగను ఉన్నది. పాకములను తయారుచేయు వద్దలిని
బాగుచేయుట కిద్దలు ఉద్దోగ్గియులు, అనుభవజ్ఞులు, పంక
బడుదురు.

సంధి యేర్పాటులు.

బెర్లిను, జూలై 5.—ప్రాంతువర్తరు జయిబంగు
శ్రీకృష్ణయ్యకొ మొమారు విలేఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.
—ఎఫెంట్లీ అంగీకరణార్థము రాబోవువారములో సంధి
లేకు లా సభ కర్పింపబడును.

బెర్లిను భావిస్థితి.

పార్లమెంటు, జూలై 6.—హావాను ఏజెన్సీవారిట్టు తె
లియబరచుచున్నాడు.—బెర్లిను నగర మసాధారణ మగు
అనుజూల ప్రదేశమున నుండి ముందరబడి ఆధారములుగలిగి
యుండుటలకు నికముం దది ఘాన్యుశక్త మమోకాతో జేయు
వ్యాపారమున కంతటికిని మాఖ్య ప్రదేశముగ నుండి చాల
పెంపాందలగలదని పార్లమెంటుందలి ఆమెరికా సంయుక్త
రాష్ట్రముల రాజుబారి వేలగు గారు చెప్పిరి.

యుద్ధనవ్వుములు

పార్లమెంటు, జూలై 6.—హావాను ఏజెన్సీ వారిట్టు తె
లియబరచుచున్నాడు.—యుద్ధనవ్వుములకు తగిన సదుపాయ
ములను జేయు నిమిత్త మతి విశేషపరిమితి సెలక్షన్ కమిటీకి
పు లాటరీ నేర్పరు పెద్దప్రతినిధిగ వరాను, ప్రతినిధుల సభ
లో ప్రదేశపట్టబడెను. మిక్రియందలి శక్తులు ఎన్నిటిక వారి
మిత్రులదేశములన్నిటను టిక్కెట్టు అమ్మబడును. రానుమిలి
యార్డుల పానుల లాభము తీయబడునని ముదింపుజేయబడినది.

హంగరీ రాజకీయవేత్తలు

లండను, జూలై 7.—జర్మన్యులకు హంగరీ రాజ
కీయవేత్తలు కొందరు నేను వియన్నాలో ప్రవేశించిరి. బో
ర్నినిష్టు అధికారమునుండి హంగరీ తొలగింప కలమునని
మిత్రమందలిని వేకుకొన నిశ్చయించుకొనిరి. మిక్వాద సాం
ఫిక్ దొరతనమున హంగరీలో నెలకొల్పబడుటకుడ సహాయ
మొనర్చవలయునని కోరెదరు.

చెయ్యసువర్ష సరియు లిగిన మహారాజు గారును
జూలై 2 తేదీన బొంబాయికి పయనమైరి.

వాతావరణస్థితి

1919 సం. జూలై నెల 9వ తేదీ బుధవారము.

జిల్లా మాఖ్య సగరములు	అత్యధిక తేమపెం 24 గంటలలో గ్రా	అత్యధిక తేమపెం 24 గంటలలో గ్రా	తేమపెం గ్రా	వీలము 1 నుండి గ్రా	వీలము గ్రా
గోపాలపురము	88.1	80.7	...	18.99	10.97
విశాఖపట్టణము	93.8	81.6	...	7.81	8.97
కాకినాడ	93.9	80.8	0.07	5.68	8.45
నంద్యాల	97.2	79.9	...	9.81	7.86
తుంటూరు	100.0	81.8	...	8.94	8.28
తెల్లూరు	99.7	77.9	0.06	4.89	8.82
మద్రాసు	100.7	78.2	0.06	4.41	4.56
హైదరాబాదు	90.9	78.1	0.02	12.61	7.98
అనంతపురము	94.4	76.4	...	5.96	4.75
బళ్లారి	91.6	77.5	...	4.12	5.17
కర్నూలు	93.4	75.8	0.09	4.20	5.68
కడప	97.0	76.7	0.18	4.41	6.25
రెంగనూరు	94.0	65.1	0.16	18.21	9.74
తెల్లూరు	101.0	82.5	...	6.04	6.81
నీలము	97.0	74.8	...	11.85	10.65
కోయంబుత్తూరు	89.9	70.9	...	4.95	5.97

దీప్తవర్షములో వాయుభారము కొంచెము తగ్గి, ఇప్పు
డు మామూలుకంటె కొంచెము తక్కువగ నున్నది. బంగాళా
ఖాతమునకు తూర్పుభాగమున నిడి (మామూలుకంటె యెక్కు
వగ నున్నది. వాయువులు మారలేదు. పగటియుష్ణము మా
మూలుకంటె యెక్కువగ నున్నది. రాత్రి శుశుక్లమున ఉష్ణ
ము చంచలముగ నున్నది. మొత్తముమీద మామూలుకంటె
యెక్కువగ నున్నదనియే చెప్పవచ్చును. చాల ప్రదేశముల
యందు మేఘము పట్టియున్నది. కర్ణాటకమున ఆర్ద్రక యె
క్కువగ నున్నది. చాల ప్రదేశములయందు కొంచెము వర్షించి
నది. మంగుళూరులో ½ అంగుళము వర్షము కరిగినది. స్థితి
గతులు కొంచెము మారినవి.

ఎడ్వర్డు బి. రాను.

ఆర్టింగు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మదరాసు అందు నదరమురాట

రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కాన్పొరేటు చేయబడినది)

గుంతకల్ బెజవాడ సెక్సును మూలముగా
పోవునట్టి బుడ్లయొక్కయు కర్నూలు బ్రాంచి
మీదుగా పోవునట్టి బుడ్లయొక్కయు రాకపోకల
కాల పరిమితిని యీ క్రింద చూపబడిన ప్రకా
రము 1919-వ సం. జూలై నెల 20-వ తేదీ
మొదలుకొని (స్వల్పముగా) మార్పుబడునని అంద
రికి తెలియపరచుచున్నాము.

1 నెం 42 డౌన్ ప్యాసంజరు ఇకముందు
ద్రోణాచలమునుండి మామూలు ప్రకారమే బయ
లు దేరి బెజవాడ 2 గం - 36 నిమిషములకు చేరు
టకు బదులు 2 గం - 40 నిమిషములకు చేరును.

2. నెం 46 డౌన్ మిక్సెడ్ ట్రైముయొక్క
కాలకరిమాణము ద్రోణాచలము కంభం స్టేషను
లకు మధ్య స్వల్పముగా మార్పుచేయును.

3. నెం 45 అప్ మిక్సెడ్ మెయిల్ యొక్క
కాలకరిమితి దోనకొండ ద్రోణాచలమునకు మధ్య
కొంచెముగా మార్పుచేయును.

4. నెం 41 అప్ ప్యాసంజరు బెజవాడనుండి
ఇకముందును మామూలు ప్రకారమే 22 గం-35
ని బయలుదేరి గుంతకల్లు 19 గం 40 నిమిషము
లకు చేరుటకు బదులు 19 గం 50 నిమిషములకు
చేరును.

5. నెం 46 డౌన్ మిక్సెడ్ ద్రోణాచలము
నుండి 16 గం 35 నిమిషములకు బయలు దేరు
టకు బదులు 16 గం 45 నిమిషములకు బయలు
దేరి కర్నూలు 18 గం 58 నిమిషములకు బదులు
19 గం 8 నిమిషములకు చేరును.

ఫుల్ టైమ్ పేనాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డు ట్టు 8-8-0. స్వాక్ ట్టు 7, వాటర్ మెక్
ట్టు 7-8-0, వాటర్ మెక్ (స్టేట్ లోకల్ సెర్ఫిఫైల్డ్) ట్టు
10-8-0, కెల్లాక్ 210 ట్టు 4. అల్ట్రాగ్రా ట్టు 2-1-20
1514) నిబ్రదట్టు, స్టేషన్స్ తిరువల్లిక్కేడి, మద్రాసు.

కావలెను.

విద్యుత్ క్రివలన దీపములు వెలిగించు
ఇంజనుడైనమోకొనువారు కావలెను. ఇందు
1½ గుత్తుములు కవరు గల ఆయిల్ యింజను,
మేగ్ సిటోయిగ్ నివర్, స్టోరేజ్ బేటరీ, స్విచ్
బోర్డు, మరి కావలసిన యితర సామానులు
కలిగియుండును. ఖరీదు అతి స్వల్పము. రాజ
గృహములలోను, నాటకశాలల యందును,
క్లబ్బులలోను యుండగలది. నేడే వ్రాసి
ధర కనుగొనుడి. ఇంజను ఒకగంట పనిచేసిన
ఒకరాత్రి యిరువది దీపములు, దీపము 1-కి
16 వత్తులు కత్తిగలిగిన కాంతి యిచ్చును.
ఆ యింజను యితరసమయములలో చిన్న
చిన్న కనులకు ఉపయోగించుకొన వచ్చును.
వ్రాసి కనుగొనుడి.

(1885)

ఆంధ్ర

యింజనీయరింగు కంపెనీ,
కాకినాడ.

ఆహారపదార్థములు

సివిలు సప్లైస్ డైరెక్టరుగారి మేమాసపు రిపోర్టు

1. బర్యాదీయము. — నిర్ణీతధరల సమస్యనుగూర్చి పరిశీలించుటకు ఆహారపదార్థముల కమిషనరుగారు ఈమాసమున రంగూనునకు వెదలియుండిరి.

2. ఈతడు బర్యాప్రభుత్వమువారితోడను, బర్యాలో యీవిషయమున సంబంధము గలవారితోడను జరిపిన సంభాషణ ఫలితములు మేనెల 8-వ తేదీ ప్రకటనమున వెలువడినవి. పెద్ద యంత్రాగారములయందు దివివరకు 18 75 పానులుగల 100 బస్తాలకు 885 రూపాయలు నిర్ణీత ధరయుండెడిది; ఇప్పుడది 885 రూపాలవరకు వృద్ధిచేయబడినది. ఇతర చిహ్నుబియ్యములకు నిర్ణీతధరల క్రిందకు లేదని. “యూరపు నెలకు 1” వ రకము ఉప్పుబియ్యమునకు తక్కువ రకముల నూకలకునుగాని నిర్ణీత ధర లేర్పకపడెను. ధాన్యమునకు గొప్పధరల కేర్పరచుటకును, అనవసరమగు నెడలను పదార్థములను మైకోపయోగమునకై నియోగించుటకును బర్యాప్రభుత్వమువారికి అధికార మొసంగబడినదిగా ప్రకటించబడినది. అనవసరమగునెడల 1919 సంవత్సరపు పంట పూర్తిగా అయిపోవునకును భారత ప్రభుత్వమువారు కంట్రోలును నిలిపియుంచెదరు. ఇందువలనను మదరాసులోని పెద్దమిల్లు బియ్యపు బస్తా 1 కి ధర రూ 1-8-8 వంతునగాని, రూ 1-4-8 వంతునగాని వృద్ధియైనది.

3. ఈ మాసమున నిచ్చుటకై దిగుమతి చేయబడిన ధాన్యము 14,466 టన్నుల బియ్యమునకు సరిపోవునట్లున్నది. కాని ఏప్రిల్, జూన్ నెలలలో యీ దిగుమతులు అతివిస్తారముగ నున్నవి. మే నెలలో అంతకు పూర్వమున వచ్చిన పదార్థము లీ నెలకు సరిపోవునట్లున్నది.

4. ఉత్తరప్రదేశ్లోని బెజవాడగర్ల డిప్యూటీ డైరెక్టరు కేర్పరచినంతవఱకు ఉత్తరప్రదేశ్లోని బియ్యపు యెగుమతి విషయమున జేయబడిన యేర్పాటులు ఏప్రిల్ నెల రిపోర్టులో వెలువడినవి. 10,000 టన్నులకు యెగుమతి చేయవచ్చుననియు, ఈయెత్తము నంతయు కృష్ణాజిల్లానుండియే పంపకలెననియు నిర్ణయింపబడినది. ఉప్పుబియ్యము (1-వరకము) రూ 11-12-0 చొప్పునను, పచ్చిబియ్యము (1-వరకము) రూ 11-4-0 వంతునను నిర్ణయింపబడెనని ప్రకటనయిచ్చుటకు లే యుంచబడినది. ఈవర్గము ప్రమాదముగానే కొనసాగినది. డిప్యూటీ డైరెక్టరుగారు 8,988 టన్నులకు యీమాసమున వర్తింపజేసిరి.

5. తంజావూరు బియ్యము. — తంజావూరునుండి యెగుమతి కావకు బియ్యపు కలివృద్ధికి మార్పు ఉపసరమైనది అట్టి కలివృద్ధి యొంది డైరెక్టరు యాక్రొత్త యేర్పాటులకు 1919 మే, 1 తేదీన ప్రకటించెను. 1919 సంవత్సరము మే 16 తేదీనుండి జూన్ 15 తేదీకి 2500 టన్నుల బియ్యమును యెగుమతి చేయవచ్చునని నిర్ణయించెను. సంవత్సరము 166 పానుల బస్తాకు 15 రూపాయల గరిష్ఠ ధర నిర్ణయించబడినది. ప్రతివారమునకు ఒక పానులైన కొనవచ్చును. కాని, మధుర, రామనాడు, కోయంబత్తూరు జిల్లాలకు, పుదుచ్చేరి, తిరువాంగూరునకును యెగుమతి నిషేధింపబడినది. మే 31 తేదీకి 1878 టన్నులకు పెండ్లరు చేయబడినది.

6. బెంగాలుబియ్యము. — బెంగాలునుండి రైలుమార్గమున ఈరాజధానికి వచ్చుబియ్యము మొత్తము 5000 టన్నులు యధాస్థితియందే యున్నది. ఇది యీవిధముగ ఈ రాజధాని యందు విధిజింపబడినది:—

గంజాము, విశాఖపట్టణమండలములు టన్నులు	8,000
మదరాసునగరము	2000
ఈ క్రింది మొత్తములకు వర్తింపజేసిరి.	
గంజాము జిల్లాకు	1884
విశాఖపట్టణముజిల్లాకు	1900
మదరాసు నగరమునకు	1216

మొత్తము	5000
7. కేసగల. — కేసగల విభజనను యధాప్రకారము గనే యున్నది.	
బెంగాలునుండి	టన్నులు 1500
తంజావూరునుండి	8000
మధ్యరాష్ట్రమునుండి	1500

మదరాసు నగరమున దిగుమతిచారు లనేకుల హెచ్చు అశీసులునుటచే, యిచ్చుటకై కేసగల దిగుమతి యెక్కువగ నున్నది.

8. గోధుమలు. — తంజావూరునుండి వచ్చు గోధుమల మొత్తము 600 టన్నులనుండి 800 టన్నులవరకును వృద్ధి చేయబడినది. బాంబాయినుండి యీ 200 టన్నుల అక్టోబరుగోధుమలను దిగుమతిచేయుటకుగాని యేర్పాటు చేయబడినది.

9. ఇతర కాయధాన్యములు. — ఇతర కాయధాన్యముల విషయమున చేయబడిన యేర్పాటులలో మార్పు జరుగలేదు. 14950 టన్నులకు వర్తింపజేసిరి.

10. మిరపకాయలు. — ఈమాసమున గుంటూరు మండలములోని 284 వాగనుల మిరపకాయలకు ధర్మికిలు లీయబడినవి. 17020 మంతులు నింపాకనమున కెగుమతి చేయబడు అనుమతింప బడినది.

11. పంచదార. — 802 టన్నుల పంచదార నింక పూరునుండి మదరాసు రాజధాని కెగుమతి చేయబడినది.

12. కిరసనాయిలు. — మార్చి నెలలో మార్పుకొందింపబడిన కట్రోలు విధానములతోనుండి, తృప్తికరముగనే కృషిపరిపిసినది. కిరసనాయిలు నిలువ విస్తారముగ నున్నది. మేనెల కడపటివారములో స్టాండర్డు ఆయిలు కంపెనీవారు చాలవరకును తెప్పించినారు. పెట్రోలుకుగాని చాలనేయున్నది.

14. ప్రత్యేకపు యేర్పాటులు. — మైసూరు హైదరాబాదులలో కేయబడిన యేర్పాటు లీమాసమున యధాప్రకారముగనే యున్నవి.

కాలమానము. — ఈసమయమున వడిన వర్షమువలన విత్తనములు జల్లుటకు వీలైనది. గంజాము (ఉత్తరము) విశాఖపట్టణము, కృష్ణా (కొన్ని భాగములు), గుంటూరు, బళ్లారి (ఒకతాలూకా), చిత్రూరు (వడమర), తంజావూరు, పుదుచ్చేరి మండలములంతట ఇతర ప్రత్యేకములు చాల అనుకూల స్థితియందున్నట్లు తెలియుచున్నది.

15. ధరలు. — విశాఖపట్టణము, గోదావరి, బళ్లారి, అనంతపురము, కడప, తిరుపత్తేరి, దక్షిణ కనరా మండలములలో ధరలు పెంపుగానున్నవి. ఇతర ప్రత్యేకములలో తక్కువగ నున్నవి. పంటలు విస్తారముగ నందుటచే నెల్లూరు, చెంగల్పట్టణములలో ధరలు తగ్గినవి.

నర్ శంకరనాయరుగారు

ఈ నెల 8-వ తేదీన సామాన్య కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుడు విద్యాకాళామంత్రియైన నర్ శంకర నాయరుగారు సిద్ధానుండి బయలుదేరిరి. వీరు చెన్నపురిలో అధికార పరిత్యాగ మొనరించెద రని తెలియుచున్నది. వీరి స్థానమున నియమితు లగువారిచేత కర్నూలు ప్రకటించబడును. నర్ శంకరనాయరుగారిని వీడ్కోల్పుటకు నర్ బాబ్రి లెండ్లెను, నర్ బాబ్రి బార్నెసు, హెచ్. నాగప్ప, డి.బి.ఎస్. ఆర్. బి. గాజు, జి. ఎం. మిత్ర, జి. ఆంధర్నకు, భాను యినాయకు ల్లాభాన, ఎన్. సి. గుప్తగార్లు ప్రేమనకు వచ్చిరి. నర్ శాను హిజాగారి నెలపు ముగియగానే వారికి విద్యాకాళామంత్రిత్వ మియ్యబడు నను గట్టి వదలి కలదు. చాల సమర్థుడును అనుభవజ్ఞుడు నగు భారతీయ ప్రముఖుడు రివిన్యా క్షరసాధు కాళమంత్రిగా నియమింపబడు నని తెలియుచున్నది.

గవర్నరుగారి భావములు.

సంధివలన యిండియా శకమునకు క్రొత్త బాధ్యతలను క్రొత్త అపాయములను గూడ కలగవచ్చును. సంస్కరణముల చట్టమును కర్నూలు పార్లమెంటు వారా మోదింతురని తలంచెద ను. మిక్కిలి రాజకీయోత్సాహమును మేము (బ్రిటిషువారు) కలిగింప కలిగింందులకు చాలసంతసింపచున్నాము. ఇట్టి సంకీర్ణ సమయమున చాలవిద్యులు కలగుట సహజమైనను వాని నన్నిటిని లోల గించుకొని వరిపాలనను ననుకూలముగ జరుపుటకు దొరకనము వారును ప్రజానాయకులును గూడ బాధ్యులుగా నున్నారు. నేనలో తక్కినవారిని పరిత్యజించి స్వల్పభాగము నుండుకే గుట ఎట్లు వానికరమా రాజకీయములందు గూడనట్లే. చాలు అనేయుటకన్న సరిగా వారిని సడలుటయే జాతీయతాభివృద్ధికు త్రమ మార్గము. ఇట్లని భవనము ప్రయాణమే మన నికార్య సమూహము. ఎంతవడిగ నారంభించిన అంతవడిగనే మన సకనుకూలము కలగవలసిన లాయకులుగారి గూడ నడిచి.

ఉద్యోగవిషయములు.

ఉద్యమండు జూలై 7:— మిలిటెంటు నలు జడ్జి కె. కృష్ణమాచారి అత్యుత్తమ గుంటూరు నెవన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

యే యెన్. బాలసుబ్రహ్మణ్యమ్ గారు తిరుచనాపల్లి నెవన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

ఎ. నారాయణ నంలియర్ గారు దక్షిణ కనరా నెవన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

సి. వీరవల్లి విశ్వనాథమ్ గారు రామనాద్ నెవన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

వి. స్వామినాథ అత్యుత్తమ రాజాగారు గోదావరి నెవన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

ఆర్. నారాయణ అత్యుత్తమ గారు కడపజిల్లా జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

టి. వరదరాజు నాయుడుగారు బళ్లారి నెవన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

గౌరవనీయులగు నర్ జి. ఇ. పి. వాలిస్ గారు నెలపు తీసికొననందున వారి స్థానమున ప్రధాన న్యాయమూర్తులగు గౌరవనీయులగు నర్ అబ్దుల్ హేమీదు గారు తాత్కాలికముగ నియోగింపబడిరి.

గౌరవనీయులగు అబ్దుల్ రహీము గారు తాత్కాలికముగ ప్రధాన న్యాయమూర్తులగు నియోగింప బడుటచే వారి స్థానమున దివాన్ బహదూర్ సి. కృష్ణన్ గారు నియోగింపబడిరి.

గౌరవనీయులగు ఫిలిప్సు న్యాయమూర్తిగారు నెలపు తీసికొనుటచే తాత్కాలికముగ వారి స్థానమున డిప్రీఫ్టు నెవన్సుజడ్జి, యెల్. జి. మూర్ వి. సి. యెన్ గారు నియోగింపబడిరి.

గౌరవనీయులగు నర్ డబ్ల్యు. బి. విలింకు గారు నెలపు తీసికొనుటచే. జి. జి. బర్నె, వి. సి. యెన్ గారు వారి స్థానమున తాత్కాలికముగ నియోగింపబడిరి.

చెన్నపురి కార్యరేషను

నో టీ. ను. 1672

తండయాళ్ళేటలో యుండు రెయిని ఆస్పత్రికి పోవునట్టి ఆర్. ఎస్. నంబరు 8048 ఏథి సర్కారువారి వుత్తరపువైన యీ నెల 15 వ తారీఖునుండి రాకపోకలు లేకుండా మూసివేయబడునని అందరికి తెలియజేయడమైనది.

రివ్వుకాళవనము, హెచ్. హెచ్. బర్కెట్, 7-7-19. ఇ. సి. ఎస్. ఆర్. సి. ప్రెసిడెంటు.

King's Indian Orderly Officers Received by the Prince of Wales.

LONDON, July 5. H. R. H. the Prince of Wales, at St. James' Palace to-day, received Captain Gerard Reyne of the 70th Punjab, the Officer in charge, and the King's Indian Orderly Officers, who were presented by Colonel Sir J. R. Dunlop-Smith.

Details of the Match.

LONDON, July 4. TOLEDO (OHIO).—In the match between Dempsey and Willard, the former's victory was never in doubt. In the first round Dempsey landed a hard bodyblow from which Willard never seemed to recover. On seven occasions the going alone saved him as he was knocked down or thrown helpless against the ropes. Dempsey then started pounding Willard with rights and lefts to the jaw and body. Willard was dazed, blood was streaming from his mouth, and he made but a feeble resistance, except for a single stinging upper cut. Dempsey was not marked himself, but he was covered with Willard's blood. Dempsey settled matters with a right and left to the jaw as the bell rang.

CALCUTTA, July 9. A daring decoity is reported to have been committed in the house of late Mr. Hairchuru Matali of Belgharia under the Barenagore thana on Monday night. It is reported that forty decoits, armed with revolvers, rifles, daggers and lathis, pointing their faces and wearing false imbees, broke open the door and after torturing the inmates decamped with about Rs 2000. The neighbours attempted to oppose them but were scared away by the pointing of their revolvers.

Rangoon, 8th July:—The average daily death rate from inuenza is now nearly 20.

Bengalore, 9th July:—A Government notification says:—On relief by Sirdar Kantaraj Urs C.S.I. as Dewan, Mr. A.R. Banerji I. C. S., who officiates at present, will be placed on special duty till 31st July 1919 and is granted privilege leave of absence for two months from 1st August 1919. During the absence of Mr. Banerji on special duty and leave or until further orders, existing arrangements will continue.

Indian Reforms Bill.**The Joint Committee.**

LONDON, July 4.
The Joint Committee is expected to start work next week. It is unlikely to finish the evidence before the recess, which, beginning unofficially on August 4, lasts till the second week of October. Although Lord Sydenham is on the Committee, it is a Government packed body with avowed supporters, excluding nearly all its critics, hence the findings are certain to be favourable to the Government Bill, though modifications are likely, particularly in view of Lord Curzon's warning in the House of Lords on Monday—*"Madras Times"*.

Motion in the Commons.

LONDON, July 3.
In the House of Commons a motion for the appointment of the proposed Members of Parliament as members of the Joint Committee on the Reforms Bill was carried by 336 votes to 23.

This division was challenged by Colonel Yate, who declared that six out of seven proposed members favoured diarchy. Two Peers, supporting the Provincial Governors, were deliberately omitted, and Mr. Montagu's appointment to the Committee was unprecedented.

Mr. Montagu replied that the Committee was not nominated by him, but was arranged in the usual way to represent the views of the House. His appointment was in accordance with precedent. He wished to move before the Committee the amendments suggested from India. He would be a channel of communication between the Committee and the Government of India. Care would be taken that the views of the Local Governments were represented before the Committee. Sir Michael O'Dwyer was now in England and the local Governments would not have a better witness. Mr. Montagu said that he would go into the Committee to voluntarily desire to get a satisfactory bill, Lord Curzon said and he would gladly welcome any alternative method, provided it carried out their pledges.

Position of I. O. S. Officers.

LATER, replying to Colonel Yate, Mr. Montagu stated that he had come to no decision with regard to the Government of India's proposal, that officers of the Indian Public Services, finding their position unendurable, if the Montagu-Chelmsford scheme were enacted, should be entitled to apply to the Government of India for a proportionate pension.

The Peace Treaty.**To be Submitted to National Assembly**

LONDON, July 5.
BERLIN:—The *"Frankfurter Zeitung"* Weimer correspondent says:—The Peace Treaty will be submitted to the National Assembly for ratification in the middle of the next week.

German Law-Breakers.**Effect of Allied Firmness.**

LONDON, July 5.
The Allies' firmness in demanding the surrender of German law-breakers has led to a regular stamping of conscience-stricken officers, particularly the submarine officers. Many have already escaped into neutral countries. Others are hiding in Germany. Although, with the exception of Admiral Von Tirpitz, the names of the guilty are not published, it is expected that the list includes the worst of the submarine bombarders of open seaside towns, illegal mine-layers, sinkers of hospital ships, and the leading looters of France and Belgium.

Reparation Causes.**German Government's Attitude.**

LONDON, July 6.
The Havas Agency states:—The German Government has sent a Note to M. Clemenceau stating that it is prepared to carry out at once the clauses of the treaty concerning reparation, and proposes immediate formation of a commission of Allied experts, to begin with the co-operation of German delegates to assess damages. The ratification of the treaty will not imply the resumption of postal and telegraphic communication between France and Germany. This will be decided progressively, as Germany executes the conditions.

General Smuts' on Peace.**A Remarkable Flea.**

LONDON, June 30.
A statement by General Smuts on the peace terms contains the following passage:—"There are punishments foreshadowed over most of which a calmer mood may yet prefer to pass the sponge of oblivion. There are indemnities stipulated which cannot be enacted without grave injury to the industrial revival of Europe, and which it will be in the interests of all to render more tolerable and moderate."

The *"Temper"*, commenting on this says:—"Germany was living not only until the armistice but almost until last week in an atmosphere of emotionalities and deception. General Smuts is singularly mistaken in his conception of German mentality, and to expect a new ambition in Germany would be to expect the impossible. Germany would not be the way to encourage Germany to peaceful labours. To suppose those responsible for the war would not be the way to prevent another war; to make a rebate on the second hundred milliard francs would not be the way to lighten for Germany the burden of the hundred milliard francs which she will first pay."

Hermann Mueller, after signing the Treaty, said to a French journalist: "However hard the Treaty may be for us, we have signed without mental reservations, and we will carry out the terms." This Hermann Mueller is the Socialist who visited France in July, 1914, and assured the Socialists there that their German comrades would refuse to vote credits for the war.—*"Pioneer"*.

War Ravages**A French Reparation Scheme.**

LONDON, July 6.
PARIS:—The Havas Agency states:—A Bill has been introduced into the French Chamber of Deputies, embodying a scheme for a gigantic inter-Allied lottery to repair the ravages of the war. Tickets would be circulated throughout the Allied and Associated countries, and it is estimated that a profit would be realised of two milliards of pounds.

France's Peace Army

LONDON, July 5.
PARIS:—The French Army resumes its peace footing on the 30th October.

French Festival of Victory.**Allied Representative.**

LONDON, July 6.
PARIS:—The Havas Agency states:—A report is current in official circles that an endeavour will be made to bring a contingent of British, American and Italian troops to take part in the French festival of victory on the 14th instant, also a composite detachment of 500 officers and men belonging to the armies of smaller Allied Powers.

London Troops.**March Through the City.**

LONDON, July 5.
The triumphal march through the Metropolitan detachments of the City and County of London troops was the occasion for great demonstrations of fellow-citizens' pride in the deeds of their own men. Huge crowds gathered on the route from Constitution Hill, through the Mall and the Strand, to Tower Hill, and greeted 20,000 Territorial representatives every unit. A Guards' band led the procession with the colours fluttering in bright sunshine along the route three miles long. A hundred uniformed nurses from five great London hospitals participated and were received with particular enthusiasm. The King, surrounded by his staff, took the salute outside Buckingham Palace where two Guards bands played the troops past. Two cavalry bands played outside the Mansion House, where the Lord Mayor welcomed the troops within the City. Fifty other bands took part in the procession. The streets were lined with the V. A. D.'s and the Cadets.

Hungary and Czecho-Slovakia.**Troops Evacuate Territory.**

LONDON, July 5.
COPENHAGEN:—A telegram from Prague says:—It is officially announced that Magyar troops completed retirement on 2nd in Western Slovakia to frontiers laid down by the Peace Conference. The Czecho-Slovakia occupied the evacuated territory.

The World's Future.**M. Clemenceau's Speech.**

LONDON, July 5.
At a Conference in Paris M. Clemenceau had referred to our fourteen representatives as Mr. Lloyd George's savages but they represented the reality with no nonsense about them and the British Empire with its great political preponderance was going to play an important part in the world's future. We fought not only for victory but for ideals and principles which we intended to see triumphant. No country had emerged from war so fast and rich as America with her tremendous resources and it was for the Empire to see that those resources were used to the best advantage to the benefit of Europe which was in a very bad way. Turkey had long been referred to as the sick man of Europe but the Central states in his opinion were in much worse position. It was for this country to put Europe on its legs again.

Franco-American Fellowship.

LONDON, July 5.
PARIS:—The Havas Agency states:—The Franco-American fellowship found a marked expression in the celebration of Independence Day in Paris. A mighty throng watched the Franco-American review in the Place de la Concorde. M. Poincaré and Marshal Foch being present. The American Chamber of Commerce gave a banquet to 380 guests, among them being Marshal Foch and members of the French Cabinet.

Turkish Delegates.

LONDON, July 5.
The Turkish delegates to-day left for Lausanne.

Peace Celebrations in Burma.**Municipality Grants 10 Thousand.**

RANGOON, July 8.
The Rangoon Municipal Committee to-day decided to make a grant of Rs. 10,000 for peace celebrations on the 19th instant from which a sum representing Rs. 2 per head will be sent to Officer Commanding all military units in Rangoon for the entertainment of men. Grants will also be made to the home for aged poor, Bishop Strahanogore Home, blind school, and other institutions. A proposal to hold a banquet at Municipal expense was defeated but another proposal to have a banquet at the cost of the members attending was carried by nine votes to seven.

Indians in the Transvaal.**Question in the Commons.**

LONDON, July 3.
In the House of Commons, replying to the Hon'ble William Ormsby-Gore, Colonel Amery stated that the Imperial Government had made no representations to the South African Union Government with regard to the Bill dealing with Indians trading in the Transvaal, because he knew that the Union Government was fully alive to the difficulties of the position, and the matter was being closely watched by the Government-General, who could be relied upon to do everything practicable to safeguard Indian interests. Colonel Amery pointed out that the Bill relieved the existing licensees and property owners from the grave consequences of the recent judgment in Union courts.

Trans-Atlantic Flight.**The Latest Position.**

LONDON, July 5.
The position of R. 34 at midnight was 59-40 North and 45-45 West.

SYDNEY (NOVA SCOTIA):—R. 34 was 50 miles away at 1-4 A.M. [Greenwich time].

LONDON, July 2.—1-30 A.M.
R. 34 sent out a wireless message at eight o'clock last night [Greenwich time], that she was over the Island of Saint Pierre, south of Newfoundland. She has apparently abandoned her projected visit to St. John's.

Handley-Page Machine.

LONDON, July 4.
ST. JOHN'S:—The Handley-Page machine left here yesterday for New York, expecting to sight R. 34.

Interest in France.

PARIS, July 5.
All France follows with deep interest the voyage of R. 34 from Scotland to New York. A certain amount of disappointment is expressed when it is remembered that France once led the world in aeronautics.

Forced to Descend.

LONDON, July 5.
HALIFAX:—Handley-Page machine was forced to descend at Parborough owing to engine trouble. The crew is safe.

Mr. Daniel's Congratulation.

LONDON, July 7.
WASHINGTON:—Mr. Daniels has telegraphed to R. 34 congratulating it on the remarkable achievement, which he says will serve to increase cordial relations existing between the British and Americans.

R. 34 in Troubles.

LONDON, July 3.
Boston:—R. 34 is in distress and has asked the American destroyers to tow her. Difficulties are strong headwinds and shortening of petrol.

Extradition of Kaiser.**His Sons Appeal to King George.**

LONDON, July 5.
BERLIN:—The Ex-Kaiser's five younger sons have telegraphed to H. M. the King George placing themselves at the latter's disposal in the event of their fathers extradition in order to spare him "such degradation."

French Press Surprise.

PARIS, July 5.
The French Press is surprised that the Allied Tribunal is to sit in London for the trial of the Kaiser, as the Kaiser was France's enemy before Great Britain's. French public understands, however, that France has already had its privileges of presiding over the Peace Conference.

Cable Delays.**Growing Commercial****Resentment**

LONDON, July 4.
Mr. Montagu is issuing little about the Afghan rising, and as cable arrangements are deplorable, unofficial news arrives weeks after date. Commenting on a critical letter by Lord Inchcape, the *"Times"* bitterly attacks cable delays, asserting they are still hindering the country's return to prosperity and declares that nearly a million Government messages were cable in January this year as against some forty-five thousand in January, 1914. It also complains regarding the prohibition of private codes, but the War Office now announces that it is considering the relaxation of restrictions. Commercial concerns are showing growing resentment in view of American and Japanese competition in the East and Mid-East. The Chamber of Commerce in London is also raising the question of Foreign attempts to capture British trade in India.—*"Madras Times."*

No Election Anticipated**Government Announcement.**

LONDON, July 4.
The announcement in the House of Commons to-day by Major Astor that the Government did not anticipate another general election, seems to indicate that Mr. Lloyd-George is satisfied with his progress and intends to carry out all the legislation on which he returned to office. Hence the Government is unwilling at present to lower the franchise age for women to 21, but it is understood that their Bill next week will practically place women on an equality with men in every respect so far as civil professions are concerned, but not in the ecclesiastical or the Indian Civil Service. This statement seems to indicate that women may attain any posts in the British Civil Service or even in diplomacy. The Bill will enable them to become barristers, solicitors, magistrates, jurors, licensees, and also presumably place them on the same footing with men in industrial work. This, despite all their professions, is certain to be opposed by a majority of the trade unions, many of which decline even to admit women members at all. At the same time it is quite certain that women's franchise will be lowered within the next few years.—*"Madras Times."*

Future of Brest.**American Prediction.**

LONDON, July 6.
PARIS:—The Havas Agency states:—In the course of his speech Mr. Wallace, the United States Ambassador in Paris, predicted a big future for Brest, as the principal outlet for French traffic for the whole of America, and also for the commerce of central Europe and America, owing to its unrivalled geographical position and resources.

Bombay Legislative Council.

The Tilak-Chirol Case.

POONA, July 7.

At the Bombay Legislative Council to-day replying to a question by the Hon'ble Mr. D. V. Belve, whether Mr. A. Montgomerie, I.C.S., has been deputed by the Government to assist Sir Valentine Chirol in a civil suit brought against him by Mr. B. G. Tilak, the Government replied that Mr. Montgomerie, while on leave in England, was placed on deputation in connection with the Tilak-Chirol case as the issue in the case involved questions concerning the administration of the Bombay Presidency. He was absent from India from the 14th of September, 1918, to the 22nd of April, 1919. He was on privilege leave from the 13th December to the 22nd of April. He drew deputation allowance plus a daily subsistence allowance. His passage was paid by the Government.

House Searches in Hyderabad.

In reply to the Hon'ble Mr. G. K. Parakh's question the Government stated that the police at Hyderabad (Sind) on the 26th, 28th and 29th of April carried out several house searches including the residence and the office of the Hon'ble Mr. G. M. Bharghi, Member of the Bombay Legislative Council, and arrested several people. Heavy bail was demanded from several of those arrested. The bail bonds have since been cancelled. The offence was alleged to have taken place on the 30th March. The first information was recorded on the 26th April. According to the information recorded by the police, Mr. Bharghi's name was included among the accused. Swami Govindan was also alleged to have taken active part in the commission of offences. Mr. Bharghi has not officially applied to the Government to hold an open enquiry into the affair. The District Superintendent of Police, Hyderabad, called a conference of the leading men of the district on the 12th April. The alleged accused persons were invited to that conference with the exception of Shaikh Abdul Majid.

H. E. the Governor's Remarks.

Sir George Lloyd, in the course of his speech, said:—Peace is to bring to India new responsibilities and with them possibly new dangers. The Reforms Bill, I am glad to say, now before Parliament, and I hope will be passed into law without any great delay. It is our task, both the task of my Government and of you, gentlemen, to guide India's national aspirations, and the enthusiasm, which, after all, the British people are responsible for awakening—and it is our pride that we are so responsible—cut of the difficult and sometimes stormy waters of transition into ample harbours of prudent and deliberate achievements. Just as in your armies a regiment that tries to move with forced marches becomes a rabble, so equally in our national development, you should remember that safety and solidarity of a State is perfected by steady advance rather than by forced marches. But this must not delay us in starting out on the march. The sooner we come to grips with the problem, the more certain we shall be of our success.

Financial Statement.

The revised Financial Statement for 1919-20 was presented. The figures show an opening balance of Rs. 45,52,60,000; revenue Rs. 19,38,27,900, expenditure Rs. 10,52,00,000, and closing balance, Rs. 44,13,87,000.

Yesterday's Sitzings.

POONA, July 8.

At to-day's meeting of the Legislative Council there were two prolonged and animated debates on the social betterment of depressed classes in the presidency. The first and by far the most interesting discussion was over a resolution moved by the Hon'ble Mr. Paranjpye recommending that instructions be issued to the Commissioners and Collectors asking them to include among nominated members of various local boards and municipalities suitable men from the depressed classes wherever such men were available. Mr. Paranjpye congratulated the Government on nominating a member of the depressed classes on Poona and Dharwar municipalities and asked that the Government should persist in the course and go little more quicker.

A number of non-official speakers, who followed, made sympathetic speeches. Sir Ibrahim Rahimtullah on behalf of the Government accepted the resolution with an addition that such instruction should be to include as far as possible men from depressed classes. Sir Ibrahim assured the Council that the Government intended to carry out the policy of nominating a depressed class representative on Local Boards and municipalities as far as possible.

The second debate centred round Mr. Belve's resolution recommending that the Government might be pleased to make it compulsory on all municipalities and Local Boards in the presidency including Sind either to throw open existing wells and charamsals owned by them to the members of untouchable classes or to maintain separate charamsals for their use.

Mr. Belve said that the depressed classes had as much right as the members of higher castes to the use of public wells and charamsals.

It was not a matter of sentiment but a question of right and justice. On principle he was for throwing open wells and charamsals owned by municipality to all castes but in order to conciliate the opposition he had provided the alternative of opening new wells and charamsals for members of untouchable classes.

Sir Dinshaw Petit moved an amendment doing away with the alternative and demanding that the existing wells and charamsals must be thrown open to all. A number of non-official members took part in the debate many supporting the resolution and others sympathising with it but laying stress on the practical difficulties in the way.

Sir Ibrahim Rahimtullah speaking on behalf of the Government welcomed the debate. He pointed out that this was a matter which local bodies themselves had power to adjust. It was their duty to see the people the contributed to their revenue were not deprived of the facilities they offered. Reform could be effected by force of public opinion and has much it was hardly fair to ask the Government to interfere. The Government however did not propose to take a decided line and left the decision in the hands of members.

Sir Dinshaw Petit's amendment was lost, 4 voting for and 15 against it.

Mr. Belve's resolution was then put to the vote and declared lost, or a division being taken 14 voted for and 20 against it. His Excellency the Governor as well as the member of the Executive Council did not vote either on the resolution or the amendment.

The election by the Bombay non-official Mahomedan member of their representative on the Imperial Legislative Council in the place of Mr. M. A. Jinnah resulted to-day in the Hon'ble Mr. Ibrahim Haroon Jaffer being elected by a majority of votes. Mr. Fazl B. Tyabjee came second, but failed to secure nomination. A special feature distinguishing the election of Mr. Jaffer is that he represents the Sunni Mahomedans and is believed to be the first member of that community to be chosen to the Imperial Council.

H. E. the Governor's Closing Speech.

POONA, July 8.

In winding up the debate on the budget in the Legislative Council to-day His Excellency the Governor strongly advocated the increase of pay of police force and educational staff such as teachers. It was the duty of the Government, as well non-official public, to provide facilities for industrial and technical education and see that the people recognised the importance of industries. With regard to famine measures the Government was bound to move with certain amount of prudence. Concluding Sir George Lloyd said that very few people had the conception of the burden of work, which had fallen upon the civil servant in India. It had been almost intolerable but its discharge had been magnificent.

The Afghan Campaign.

SIMLA, July 8.

A Press Communique dated 8th instant says:—General Wakh Khan, who is with the Afghan Forces in Kafiristan moved up the Badkush Valley, with a view to punishing those Kafir tribes, who had risen against the Afghans. After taking hostages he is now reported to be returning to Birkot.

Parachinar reports that after being withdrawn for a few days, the Afghan pikets have again appeared on the hills in the neighbourhood of Pailwar. Further reports confirm the news that parties of Wazirs and Mahabads been visiting Nadir Khan in Khor. His attitude is said to be non-committal, but his policy may be to keep these tribes unsettled until peace is assured.

Air reconnaissance from Chaman shows certain amount of movement among Abdu Qadir troops and tribesmen within Afghan limits. They tend to concentrate in the area west of Bogra Pass, which is probably accounted for by more plentiful supply of water there.

Sir Sankaran Nair.

SIMLA, July 8.

The Hon'ble Sir Sankaran Nair, Education Member of the Viceroy's Executive Council, left Simla to-day. It is understood he will make over charge in Madras, and an announcement as to his successor is shortly expected. Among those present at the station to bid him farewell were Sir George Lowndes, Sir George Barnes, Mr. E. Sharp, Mr. Dela Fosse, Mr. R. B. Gall, Mr. J. M. Mitra, Mr. G. Anderson, Khan Inayatullah Khan and Mr. S. C. Gupta. It is strongly rumoured in Simla that Sir Claude Hill, on return from leave, will take over the portfolio of the Education Department, and an Indian gentleman of proved experience and administrative ability will succeed him in the Revenue and Agriculture Department.

Bombay's Housing Problem.

Discussion by the Municipal Corporation.

BOMBAY, July 8.

At a meeting of the Bombay Municipal Corporation on Monday, Mr. Cowasjee Jhangir presiding, discussion was resumed on the proposition moved by Dr. A. G. Veigas that the President be requested to address the Government regarding the desirability of appointing a committee to investigate and report early on the housing question in all its bearings and suggest practical measures for increasing the housing accommodation for the poor and the middle-class population of the City.

The subject was discussed at great length. The Medical members of the Corporation touched upon the medical aspect of the question, and urged that on the proper solution of the housing question depended the health of the city. The city's slums had become the breeding places for a number of diseases, and it was the duty of the Government, the Municipality and public bodies to take up the question in right earnest. The President pointed out that the question of housing was at present occupying the serious attention of the Government, who were considering a scheme whereby the Government, the various local bodies and the employers of labour could solve it. Eventually the amendment moved by Mr. P. Anstey was passed, representing to the Government the importance of dealing at a very early date with this question in all its bearings and devising practical measures for increasing the housing accommodation for the poor and middle classes in the city, including the opening up of new areas for buildings and the importance of the means of speedy transport and assuring the Government of the Corporation's readiness to co-operative with them.

Civil Disobedience

Mr. Gandhi's View.

AHMEDABAD, July 7.

Addressing a large gathering yesterday at Nadiad Mr. Gandhi said:—If civil disobedience has to be renewed, it shall be offered in the first instance by me only, as being the one fitted to do so. I have suggested that civil disobedience by others should not be taken up for at least one month after my incarceration. He said that there should be no violence of any kind, no public meetings or demonstrations. He strongly condemned the mob conduct in Ahmedabad and Virangam in April last.

Situation in Germany.

Serious Crisis Anticipated.

LONDON, July 6.

BERLIN:—July 5th. Rumours are being circulated in Weimar of a serious crisis within the Government regarding the new division of Germany the views of the Imperial Prussian Governments conflicting.

Mr. Lloyd George.

Resting at Crickieth.

LONDON, July 6.

Mr. Lloyd George has arrived at Crickieth for a fortnight's complete rest.

Mr. Asquith in Cologne.

LONDON, July 6.

COLOGNE:—Mr. Asquith is visiting Cologne as the guest of General Robertson.

Food Disturbances in Italy.

Stern Measures by Government.

LONDON, July 7.

ROME, July 8th.—Food and clothing shops in Milan and other towns have been raided. One person was killed and several injured in the disturbances at Brescia. Traders, in several towns have considerably reduced their prices. Government is taking stern measures against monopolists. The socialist parties disclaim the responsibility for disorders.

Dearness of Food.

Demonstration of Protest Held.

LONDON, July 6.

ROME.—Demonstrations of protest against dearness of food have occurred in Turin, Leghorn and Palermo. The tradesmen in Rome have agreed to a 50 percent reduction in prices.

Dr. Nair Seriously Ill.

LONDON, July 4.

Dr. Nair, who is much worse, was removed to a nursing home.—'Madras Times'.

Hungarian Politicians.

Appeal to Entente.

LONDON, July 7.

COPENHAGEN, July 6th:—A number of fugitive Hungarian politicians arrived to-day in Vienna, to appeal to the Entente to Liberate Hungary from the domination of the Bolsheviks, and help the Hungarians to form a moderate Socialist Government.

Minister of Pensions.

His Letter to the Press.

LONDON, July 5.

The Minister of pensions writes to the press with reference to Marshal Haig's evidence before the Pensions Committee and says:—The figures quoted referred to the past not the present rates. He instances Marshal Haig's statement that a second Lieutenant in a sanatorium had a balance of only ninety-three pounds a year for his wife and children and shows that the total compensation in such a case is 412 pounds and the balance is now 176 apart altogether from maintenance and education the allowances for children according to age.

The Manchester University.

L. L. D. to General Smuts.

LONDON, July 5.

General Smut's receiving the L. L. D. the Manchester University referred to the greatness of the British Empire which in itself was a league of Nations.

British Troops in India.

Complaints Regarding Rations.

LONDON, July 3.

In the House of Commons replying to Mr. Ramsden, Mr. Montagu stated that he had communicated with the Government of India with regard to complaints of rations of British troops in India. General Monro who had closely studied the question, thought that the quality of the ration though not equal to home standard compared favourably with the average standard of supplies obtainable in India. The ration in India was larger and more varied than at home. Two expert officers were being sent out with a view to improving the methods of preparing rations.

Lady Chelmsford.

MALTA, July 2.

Lady Chelmsford and the Maharaja of Bikaner sailed to day for Bombay.

The Channel Tunnel.

Early Construction Probable.

LONDON, July 4.

A great impetus is now being given to the construction of the Channel Tunnel, which is likely to be re-commenced within the next two years. Owing to improved machinery it is now possible to construct it in two years more. Opinion is now practically unanimous in favour of the tunnel, and only the cost stands in the way of it. It is recognised that the construction of the tunnel would eventually enable goods entrained in London to be detained in the Near East.—'Mauras Times'

ప్రజాభిప్రాయములు

I స్వీయచరిత్రము - 3-వ భాగము

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానూనాపాదనము :

అయ్యో, కీర్తిశేఖరగారి కీర్తి రావులవారు కందుకూరు పీఠేశ్వరిగారు పంతులవారు 1918 వ సంవత్సరము వరకు మా క్రిమీ తమ స్వీయచరిత్రమును వ్రాసి ప్రచురించి గదా! తరువాత వారి స్వీయచరిత్రయందు దంత విశేషములు లేకున్నను ఓర్వలేమిదే మంచనచేయ నెంచిన నరసాగరక శిఖామణుల నెదుర్కొని పంతులవారు కృష్ణానదీతీరాట గూడ పొందిన జయము ముఖ్యమైనది. ఆ కృష్ణానదీతీరాటనే "శ్రీ పీఠేశ్వరిగారి విజయము" మనుచేరుతో నామూలకముగా (ప్రకటించుచు) వేసిందిన పంతులవారి జీవితచరిత్రను గూడ అందుచేర్చుట ప్రశంసనీయమైనది. ఆంధ్రులు కొరదగినది, చేరనికగర్న భారతీయులలో చేరదగు ఆంధ్రులలో నగ్రిజులగువారు శ్రీ పీఠేశ్వరిగారు పంతులవారే గనుక అట్టివారి చరిత్ర తమ మాంధ్ర్యం కనకకర్తవ్యము. మరియు కృష్ణానదీతీరాటను ప్రకటించుట ననుభవములను పంతులవారి కున్నది. వీరుభివృద్ధిని నొనర్చుటయే మనవిధి. ఇందుకురంది యేదేని యిచ్చ మొనర్చుచున్న వారు దయయుంచి పత్రికాముఖమున ముందుగా వెలువరింపజేయుదురు. క్రియాశీలగులగు పంతులవారి కృషిలలో సమర్థులను వికాసపూర్వకములను పలువురుండియు పంతులవారి స్ఫూర్తికలిపియున్నందున లింకను కార్యకర్తలను చాలా వంతులు విచారకరము. ఆంధ్రుల లలసభావులకు అపరిమితంబు నీయవలసిన అర్హులు స్ఫూర్తియు.

సత్యనాథుల వాసుదేవరావు
ఆంధ్రప్రదేశ్ కానూనాపాదనము

II

మన పీఠాధిపతులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానూనాపాదనము :

అయ్యో, భారతదేశమున నెలకు 10,500 మందికైపుత్రులుగా మారుచుండ మన పీఠాధిపతులు ఏమి చేయుచున్నారు? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చు బాధ్యత వారియందులేదా? మన దేశములో పుష్కరి కృష్ణగిరి విరూపాక్షము కరవీరము, మొదలగు పీఠము లనేకములు గలవు. వీనిలో ఒక్కొక్క పీఠమునకు సొంత లక్షలకొలది ఆదాయమురాగల అగ్రహారములున్నవి. భిక్షులుచేయువారు, వారివారిధనాధికృతులను ప్రదర్శించుటకొరకు, ఒకరిని మించి ఒకరు, వేలు, లక్షలు, అగ్రహారములు నైతము సమర్పించుచున్నారే. వీరుగాని, వారుగాని, దేశమునంత ఆయోధ్య మన స్వమతము గుల్ల అగుచున్నదే! వీరికేమైనను వత్తిడియ గలదా? అని విచారించిన పాపమున బోలేము.

కొంచెము ఇంచుమించుగా ఈ పీఠములను బోలినవే యితరదేశములలోని సంఘములుగలవు. వాటికి బియ్యపుని, పోపులని అధికములు గలరు. ఆ సంఘములవారు జీతము లిచ్చి తమ మతబోధకులను భండారములకు నైతము పంపి బోధచేయుచుచున్నారు. సమాధిముఖ పోటి మనదేశమునకు వచ్చి మన భావలనేర్చుకొని వీధులలో నిలుచుండి బోధించుచు, లక్షల కొలది ఆదాయములను తమమతములో చేర్చుకొని మెడలలో కలువలిగింపును తగిలించుచున్న క్రైస్తవపాది రీలను మనము చూచుచునే యున్నాము గదా! మనమతము విడిచి ఆమతములోనికి ఎందుకు దిగిసావు అని అడిగిన వానిని అడిగినయెడల మనకు ఇదిగతకు మత మెక్కడిది! అని జవాబు చెప్పకు.

ఈ అజ్ఞానులకు మన మతమును గురించి ఒక్కమాత్రే నను చెప్పకపోవుట ఎవరి లోపము? ప్రస్తుతము మనపీఠాధిపతులు మతసంరక్షణకొరకు ఏ విధమున తోడ్పడుచున్నార? వీరివలన మరేమయు సంరక్షణ కలిగింపబడు లేదు. కనుక నికనైనను మనదేశములో నున్న పీఠముల తరపున సమర్థులగు బోధకులకు జీతము లిచ్చి అన్యమతస్థులను మన మతములోనికి చేర్చలేకపోయినను, మనమతములోనుండి ఇతర మతములలోనికి లక్షలకొలది జనులను లాగుకొని పోవుచున్న ప్రవాహమునకు అడ్డుకట్ట వేయుటకు తగ్గుము చేసినవే గాని జనులను, పీఠాధిపతులను తమకర్తవ్యమున నెరవేర్చినవారు కాకాలరు.

అక్కిరాజు వాసుదేవరావు.

III

ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానూనాపాదనము :

అయ్యో, కొన్ని సంవత్సరముల నుండి ఆంధ్రపరిషత్తు వారు భాషను నిఘంటువు వ్రాయించుచున్న వారని వినుచున్నా

రము. కాని ఈ నిఘంటువునకు దెట్టి శబ్దములు ప్రమాణము లని వ్రాయించునో తెలియకాకున్నది. ప్రస్తుతము వారాపత్రికలలోను, ఇతర భాషలకుండి ముఖ్యముగా ఇంగ్లీషు భాష నుండి యాంధ్రమునకు తర్జుమాచేయబడి వ్రాయించుచున్న గ్రంథములలోను వాడబడుచున్నదముల సమాసములు, వాడనాప్రయోగముల కొకదారి యు తెన్నును కలిగియున్నట్లుగా ననరాకున్నది. ఇంగ్లీషుభాషలో తరీక్షలు పూర్వము లేకుండు భాషమూలముగా నభ్యసించి ప్రతికూల నడుపుచున్న సంపాదకులను గ్రంథములు వ్రాయుచున్న మహానుభావులను బ్రయోగించు పదములు వాడ నచ్చుటచుట్టు భాషలపట్టి యపమార్గముల నడచుచున్నదో యను భ్రాంతికలుగుచున్నది. ఒక యింగ్లీషు మాట నే తెనుగునకు తెచ్చుచు మరొక విధముల భాషాంతరీకరణము చేయుచున్నవారు. అందులొక గొండలు వాడుకపదములు సాకర్మముగాను మఱి కొండలు యావభ్రంశములుగాను చూపబడుచున్నవి. వీనిలో నేపదములు తెనుగువారందఱు విధిగా వాడకలయును? ఏవదయుల దిసర్జింపవలయునను సంగతి తెలుసున్నది. అప్పుడు ముఖ్యముల సాధ్యముగా నున్నందున (బ్రతిమిష్టప్రయోగము రచ్చకెక్కి తాండవముచున్నది. ఇట్టిచిట్టి నవనవాభివృద్ధి గాంచుచున్న మన భాషాకన్యక కావలెల్ల కలసినదేనా? ఇందుకు దృష్టాంతముగా "Common Language" అను ఇంగ్లీషు సమాసమునకు తెనుగున "ఏకభాష యని" కొండలు, సర్వసామాన్యభాష యని మఱి కొండలు 'సామాన్యభాష' యని మఱి కొండలు వాడుచున్నవారు ఇటులనే "Co-operative Credit Society" అను దానిని 'సహకారపరపతి సంఘము' అను కొన్నాళ్ల క్రిందట వాడుచుండిరి. ఇప్పుడు కొంత తెలివొంది యంత దుష్టముగా వాడలేదు. భాషాంతరీకరణమున నెరికి వారే సర్వకర్తృలు. దినదినము వాడబడు నూతన ప్రయోగములు వాడ భాష పాడగు చున్న దని నా యభిప్రాయము. కావున నిట్టిచిట్టి మాతృభాష కావలెల్లకుండుటకై నేనొక విషయము వెలువరించితిని. భాషాభివృద్ధికి రది తమ దిక్ప చిత్తములకు దెచ్చి యములలో బెట్టి, భాషా సాకర్మమును బాదలఁచేయుదురని వేడువాడ. అయ్యదియేమన తెనుగు, శత మందంతట వ్యాప్తి గాంచుచున్న యాంధ్ర పత్రికాధిపతి గారు వారమున కొకమాట తమ ప్రతికూలము తెనుగునకు భాషాంతరీకరణము కావలసిన యన్యభాషాపదములను గొన్ని ప్రకటించుట, వానికి తెనుగుదేశములో నున్న భాషాభివృద్ధి తల్లరు తమ తమ బుద్ధిశక్తిలకు ననుసరించి తోచిన తర్జుమాపదములను ప్రతికాధిపతి గారి కంపుట, ఈ పదముల నన్నింటిని ప్రతికాధిపతి గారు భద్రపరచి సంవత్సరమున కొకసారి జరుగు నాంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు సభలో చర్చకు దెచ్చుట అప్పుడు సభ వారి రైకకర్తవ్యముగా నేడవముల మందిన గ్రహీంతుల వానినే నిఘంటువునందు వాడుట; ముఖ్యము పత్రికలలో నుపయోగించుట, అట్టిపదముల యొక్కపట్టి యొకటి పత్రికాధిపతి గారు గాని, పరిషత్తువారు గాని ప్రకటించి యాంధ్రదేశమున దెల్లడల వ్యాప్తిచేయుట తురీతిని గొన్ని సంవత్సరములు జరిపిన నదిరకాలమున నాంధ్రభాష పరిపూర్ణత నొంది నుపదములతో విలసిల్లగలదని యూహించి విన్నవించు కొన్నవాడ.

వెజవాడ. } దేవరకొండ జగన్నాథరావు. బి.యే
4-7-19

అయ్యో, ఈ కాలములో విద్యాభివృద్ధికి గర్వమెంబువారు శిక్షణొందిన యువాధ్యాయులకు పాఠశాలలలో నియమించుచున్నారు. శిక్షణొందిన యువాధ్యాయుని కెంత యనుభవ ముండినను కుటుంబసోపానము చాలనిశితములో నుండవలసి వచ్చినది. కనుక ఉపాధ్యాయునికి శిక్ష (క్రియ)నింగు) యవసరము. ఈ ఉపసరమును గవివెట్టియే గర్వమెంబువారు రాజమహేంద్రవరములో నొకస్థానము, నెల్లూరు, బందరులలో రెండుస్థానములకు నియమించిరి. రాజమహేంద్రవరములో చాలకాలముక్రిందట నే స్థానమునకు బడినది. సామాన్యముగా జనవరినెల ఆస్థాంతములకు గజెల్లులలో క్రైయినింగుకు దరఖాస్తులు పంపుకోకలసి నదిగా ప్రచురింపబడును. నెల్లూరులోగాని బందరులోగాని స్థానముదొరకునో, లేనోయని యువాధ్యాయులు రాజమండ్రికి దరఖాస్తులను పంపుదురు. గజెల్లులో సంవత్సరమునకు తక్కువగాని అనుభవము గలవారిని ఎక్కుకొందురు ప్రకటించినను మొత్తముగదా ననుభవములేని వారిగూడ స్థానము దొరుకుచుండుట యలవాటైనది. ఇంతలో గుంటూరు ఎన్నికలు వచ్చును.

రాజమహేంద్రవరమునకునీళ్లు వదలినవారను, గుంటూరు, నెల్లూరు కృష్ణానదీతీరాట వారలలో నింకొందఱుకు దరఖాస్తులను పుదురు. రాజమహేంద్రవరములో స్థానములను నెల్లూరు కృష్ణానదీతీరాట వారలకు నెట్టిచేసి అధికారము వారి యిచ్చ మైనవారికి దరఖాస్తు వార్డులో నే స్థానముల వసరుకురు. ఈ స్థానములకు గోదావరి పార్శ్వముల వారుగూడ దరఖాస్తులను పుటచే నీసంవత్సరము ఎక్కువసంఖ్యనుబట్టి గోదావరి పార్శ్వములవారు నెల్లూరు బందరునకును, ఆనైపువారు రాజమహేంద్రవరమునకును వచ్చుట తలపించిరి. ఇట్టివిద్యాభ్యుదయరాది సాకర్మములు దేశవాసుక ననుసరించి లేకపోవుట చేత హాస్టలులోగూడ కష్టముల పాలగుచున్నాయి.

ఈ సంవత్సరము రాజమండ్రి హాస్టలులో అందరికి నిర్బంధనే. క్రీష్టియనులకు నిర్బంధనలేదు. హిందువు అని పిలువబడు వారికి యిట్టి నిర్బంధనలను కలుగు కష్టములు, నష్టములు తెలియగలవు. హాస్టలుకు కన్వీనర్, మేనేజరు అని యిద్దరువ్యక్తులు. వీరు హిందూ, బాహ్యులు. ఏ హాస్టలు కైవసు విద్యార్థులు పరుగెత్తుదురని ఈ రాజమండ్రి హాస్టలు విద్యార్థులకు చెరసాలకుటిడి. ఇతరహాస్టలులలో విద్యార్థులే వారికి నిర్వాహకులు, ఈ హాస్టలులో విద్యార్థులకు సర్వకర్తృలు లేరు సుకదా! విద్యార్థుల దెబ్బతిను నాకర్మకు విద్యార్థులు భృత్యులుగా నుండవలె. నాకర్మరహితము, మేనేజరుహితము కక్షావీనర్ గారు తిరసా వహించెదరు. ఈ విషయమును నిర్ణయముగా నాకర్మ యెదుటనే కక్షావీనర్ గారు చెప్పిరి. విద్యార్థులు ఏమి యమైన తెలుకొనినయెడల కండ్లరెతే కాపాడవలసిన కక్షావీనరుగా రాగ్రహించి జాల్మనా యందురు. ఇంకయింది నై యధికారులందఱును భోజనముచేయు సమయములో ఏదోయొకటి లోటువడును. గుంటూరుజిల్లా వారిలో నొక విద్యార్థి పరిహాసమునకు 'కడుపు మూడ పెట్టివారు, అని యనగానే కక్షావీనర్ గారు గుంటూరుజిల్లావారు మోటువాళ్లు, గాడిదలవలె చూడబడతలేనని ముఖముగాండ్రించిరి. తరువాత జాల్మనా నాటినుండియు గుంటూరుజిల్లావారుంటే కక్షావీనర్ గారికి మంట, ఆగ్రహము ఏమియునచేయవలెనను పట్టుదుల గుంటూరుజిల్లావారిలో నెర్రెనను హాస్టలునుండి వెల్లి కుటుంబము లో నుండుటకు ప్రోత్సహించిరి దరఖాస్తు చెట్టుకున్నయెడల కక్షావీనర్ గారు వెల్లి ప్రోత్సహించిరి గారిలో నేరములు చెప్పి దరఖాస్తుల రద్దుచేయుదురు.

గర్వమెంబువారు విద్యార్థుల సాకర్మమునకు హాస్టలేర్పాదించి యుండగా ఈ రాజమండ్రి హాస్టలులో విద్యార్థులు కట్టికష్టముకలిగించుటయెరికి లాభకరము తెలియవచ్చును. ఏ ప్రాంతములవిద్యార్థులకు ఆ ప్రాంతముల కష్టస్థానములలో స్థానముల వసరుకుమందిన యెడల నీటి బాధ లుండనేరవు. హాస్టలు నిర్వహణము విద్యార్థులకే వదలి వేసిన యెడల భుక్తి తగ్గగలదు. విద్యార్థులకు స్వేచ్ఛయుండి సాకర్మముగా నుండును. విద్యార్థులకు కనిపెట్టి యుండుటకు వార్డు, యుండుట యవసరమే కాని వారు పీర్తభావముతో నుండవలెను. ఈ రాజమండ్రి హాస్టలుల్ల వర్గసంకర మగునేమో యని విద్యార్థులు భయ మొందుచున్నారు. కనుక కాలేజీ అధికారులు వైవిధ్య విందిన కష్టముల తొలగించి గర్వమెంబువారి సమక్షముల నెరవేర్చురగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

విద్యార్థి.

వార్డు కౌత్సవము.

పూనానగరమున ఈ నెల 6 వ తేదీన భండార్కూరు పార్శ్వ పరిశోధనాలయము నందలి తాతా భవనమున పరిశోధనాలయ వార్డు కసూపేక్షా జరిగినది. శ్రీ మంతు బాబాసాహెబు పంతు సచివ గారధ్యక్షత వహించిరి. కార్యదర్శి డాక్టరు సి. డి. గూడుగారు కార్యవర్గాలను వదిలిరి. 1918-19 వ సంవత్సరములకు కార్యనిర్వాహక - కాసన నిర్వాహకసంఘముల నివేదికములకు ప్రాకారము రాజవడే, డాక్టరు ముకుందాచార్య వరుసగా వదిలిరి. విజ్ఞానవాస్తవ్యులగు రావులవాడకు కెంధేరుగారి భవనమున బి. వి. కలికు (బొంబాయి) గారు సమర్పించిన సర్. ఆర్. జి. భండార్కూరుగారి ఆకృతిని బహిరంగభవనంబున నే (ప్రాకారము) వీనా పూర్వముగారు కొరగా అభ్యుత్థులట్లు గావించిరి. ఆవృత్తులు భండార్కూరు గారిని చాల ప్రశంసింపబడిరి. పరిశోధనాలయ చరిత్రకు ఆకర్షకతకు విలసింది ధనామయము సంస్థాపిత్తులకును తోడ్పడవలెనని కోరిం. అభ్యుత్థులు మొదటి వాయిదాకు రు 250 ల నొసంగిం. తెలిసి రావుసాహెబు ఆర్. జి. కృష్ణ గారధ్యక్షులకు వందనము లర్పించిరి.

వల స్వల్పము!

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణ మధికము!!

కంచభావను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమాషధము.

రలనొప్పులమాన్యును. వాయువుపోటబాపును. పార్శ్వపుసెప్పుల బారదోలును. పొట్టను బోగొట్టును. దివి యిది యవశేష సకలవిధమైన నొప్పులకు సంజీవినివంటిది. వనమాలికలచే పిందూతకేమందు తయారు చేయబడు నుంచిమందు. దీనిని విశేషములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలవేల యోగ్యతా శ్రమలు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి తరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

తొమర, తీటు, పేనుగగట్ట, దురద, ఉంగరములవంటియుట్టు, రసికాయటు, పెండుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములకు శాశ్వతము చేయగలదు. రాజారాజు బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. కల 0-8-0 మాత్రమే.

మోహి నీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు మాత్రమే సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

కంటిసెప్పులకు దివ్యవధము; నువ్వునగలిగియుండును. గర్భసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దర్శి 1-కి కల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 అ.

అమృతం జనము డిపో,

109, ప్రెసిడెంట్, ఫోర్టు, బాంబాయి. 6, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

జాతక మార్తాండము

గోపాలపురం కాపురములు బ్రహ్మశ్రీ ఆకర్ష వేంకట కాశ్రి గారిచే రచింపబడి క్రియమునకు సిద్ధముగానున్నది. కొద్ది పుస్తకములతో కలవు. ఈపుస్తకము శ్రీధర్మ ఒకటి కండు సారలు పరిశీలించియెడల తమ జననచక్రములను బట్టి భూకర్మవివృద్ధిరహిత ఫలములను జ్యోతిష్కరుల సహాయము లేకుండు తమంతట తాము తెలిసికొనుటయేగాక జ్యోతిష శాస్త్రములోని మర్మములను అతి సూక్ష్మముగ గ్రహించగలుగుదురుట కాంతయు సంజేహములేదు. ఇందు నువ్వారు మాటయై జాతికములు చక్రములతో సహా ఉదాహరణముగా విశదీకరించి పొందుపరచబడినవి.

కల పోస్టేజితో సహా రూ. 2-2-0.

కామలూగు కోరువారికి పంపబడును.

కే. యల్. యన్. సోమయాజులు,

ప్రాప్రయిటరు,

గోదావరీ బుక్కుడిపో, రాజమండ్రి.

పంటివైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్సు

12 కన్నడెనులేన్, ఎగ్మూరు, మద్రాసు.

ఈ రకమైద్యము ఏకారణము చేతనైన పండ్లను పెరిగేయకలసి యుండిన సెప్పిలేతుండ పీకేయదు. బలహిమైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలవరచుట సంకల్పం కలన బంగారుచేత మాయము, కల్లు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను కంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనమైద్యశాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ నుండకు తప్పి యున్నాము. కంటిని తీయవచ్చును నొప్పి లేకనే తీయబడును.

చంటి బిడ్డ (1609)

ఇందు శిశుపోషణము, దాది, పోతపాలు, బాలరోగములు, చికిత్సలు వివరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీ కతిగారు బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. కల రూ. 1. విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంటురోడ్, మద్రాస్.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామ్యూజిషన్"ను యువయోగింపవలయును. దాని నువయోగించిన బాయిలరు త్రుప్తపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్ ఫ్లెట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్త పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్యూజిషన్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలమును గురించియు అసలు యేజంటల్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్మ 1-కి రూ 26-0-0

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తలాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(వై కామ్యూజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

లోకధ

గర్భాశయ రోగనివారణ:— శ్రీలక్ష్మి గణపతి

ముతుకూల ఒప్పి కావండుట, అకాలబహిష్టి, మైలబాక్తి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంభావనీనత రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాలము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధులను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రూ 8-0-0.

చిన్నది రూ. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ (బలములు, నుఖసంకటములు, నిస్సక్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రూ 8-0-0.

చిన్నది రూ 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రూ. 1-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,

88, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసురోడ్డు, ఎళుంబూరు, మద్రాస్. 166

(బాంబి:— 9, బందరు వీధి, మద్రాసు.

పాల్వపు వేంకటాచలవజ్ఞితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాషధములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్షోకలకుల ప్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసమువలన విరోగులై యున్నారు. ఒక యోక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండేదే! ప్లేగుకు శర్వోత్తమమైన సిద్ధాషధము తోకటి లేదని తాత్పర్యముగా బల్కుగలదు. దినబద్ధము, మూడవ కాల్పజ జ్వరములు, నన్ని పాతము మొదలగునవి తక్కువ గుణముగను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం. (594)

2. కేసరివాస తైలం:—ప్లేగు గడ్డలను, సంకుల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇళాం.

3. కైశ్యాన రాసకం:—దీనిని సేవించినప్పుడేనుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిలేది, కీకలేది, అజీర్ణ లేదును గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇళాం.

4. బాలగుభోదము:—చిడ్డలకు గలకారీ; తియ్యని కుండు, మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణలేది, కృశత్వము, కడు త్పత్తియగుండును. అకలితమండుట మొదలగునవి గుణములు. బిడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇళాం.

5. లోకామయవార కస్తూరిమాత్రము:—చిడ్డలకు కడు త్పత్తి ముడిదినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ కాది. మందము, కడికేము, దగ్గు, అజీర్ణము, కీక వారం, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, యెద్దులము మొదలగు యొక కేక రోగములను గుణములేమును. (801)

260 మాత్రము గల సీసా 0-4-0

తపాల కర్మతో 6-కి 1-8-0

" " 12-కి 2-18-0

" " 25-కి 5-8-0

(తతి ఔషధముతో కూడ అనుబంధము తీసుకున పంపబడును.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.